

eBibliotek 1800
Nyhedsbrev 2013:3

Om forsiden

Forsiden er et stillbillede fra en af de forholdsvis mange filmatiseringer af Heibergs *Elverhøj*, der findes, i dette tilfælde fra 1939. Filmen blev instrueret af Svend Methling og billedet viser Karin Nellemose som Agnete og Jørgen Neiiendam som Christian IV. Billedet er © Dansk Filminstitut.

Johan Ludvig Heibergs *Elverhøj* udkom på nærværende forlag i foråret 2013, kan lånes på eReolen.dk og købes i de fleste netboghandler.

Siden sidst

RSS-feed af nye udgivelser

Måske har du bemærket, at der er kommet en lille "dime" på bjælken "Nye udgivelser" på [forlagets hjemmeside](#):

Klik på den, og der kommer en side frem med de seneste udgivelser i datoorden - de nyeste øverst. Samtidig får du mulighed for at abonnere på et news-feed enten i din browser eller dit mailprogram (dette virker dog kun i Firefox og Internet Explorer - Google Chrome kræver installation af et plugin for at kunne læse feeds).

I nogle mailprogrammer kan du også oprette abonnement på et feed manuelt (fx. Thunderbird og Outlook) - i så fald skal du bruge adressen på det pågældende feed fra din browsers adresselinje. eBibliotek 1800s feedadresse er *<http://www.ebib1800.dk/?rss=latest>*

Når abonnementet er oprettet i et mailprogram, vil du typisk modtage en mail pr. udgivelse på dagen, hvor ebogen udkommer. (Hvis du er så uheldig at hente mail hjem i de ti minutter, hvor der indlægges nye titler, kan du dog få dem lidt før tid, men det er nu en mindre detalje ...)

Nye forfattere

Hans Wachenhausen

Hans Wachenhusen (døbt *Arthur Johan Alexander*) blev født 1. januar 1823 (nogle kilder siger 1822 eller 1827) i Trier som mellemste søn af en løjtnant og regnskabsfører i den preussiske hær Johan Wilhelm Gottlob Heinrich Wachenhusen, der døde allerede da Hans var omkring 2 år.

Da han blev ældre, fik han en læreplads hos sin onkel, boghandler Opitz i Wismar. Men han led af en stadig voksende rastløshed og foretog omfattende rejser til fods gennem Tyskland i sine ferier. Den første rigtig store tur gik til Nordkap og Island og var et helt eventyr, hvor han led skibbrud, og en tur til Grønland mislykkedes på grund af drivende isfjelde. I disse år oversatte han en del bøger fra dansk, svensk og fransk til tysk, bl.a. en biografi om Thorvaldsen, Runebergs *Fænrík Staal*, August Blanchés

Flickan i stadsgården og *Prevosts Manon Lescaut*. Som selvstændig forfatter debuterede han i 1854 med et lille bind eventyr (*In der Mondnacht. Märchen*. Leipzig 1854)

Hans virkelige interesse var imidlertid de krige, der er blev udført rundt om i hele Europa, og hans rastløse vandringer førte ham krigskuepladserne ved Donau, der senere udviklede sig til Krimkrigen. Som krigskorrespondent for *Augsburger Allgemeine* fulgte Wachenhausen de tyrkiske styrker i kampene ved Donau. Under træfningerne ved Sebastopol bliver han alvorlig syg og bringes til det tyske Hospital i Konstantinopel, hvor han efter at være kommet sig atter følger slutningen af Krimkrigen indtil fredsslutningen i Paris. Derefter tager han til Spanien og Afrika. I 1859 er han i Italien, de østrigske styrker til Solferino og opløsningen ved slaget om Magenta. Den spansk-marokkanske krig lokker ham igen til Spanien, i 1860 er han tilbage i det sydlige Italien og følger den frivillige korps af Garibaldi. I 1861 iler han til Ungarn, vender derefter tilbage til Berlin, hvor han deltager i en uheldig ballonfart med aeronauten Regenti. I 1863 fulgte han en opstand i Polen, derefter følger krigen med Danmark - i vinteren 1864 er han med de preussiske tropper ved skanserne ved Dybbøl. Og så videre i hastigt tempo: Paris 1869, åbningen af Suezkanalen, en tur på Nilen, den fransk-tyske krig i 1870-1871, hvor han er en af de fremmeste korrespondenter, hvis beretninger oversættes og trykkes over hele verden. Og på samme tid lykkes det ham i årene 1857 til 1873 ved siden af journalistikken at udgive 13 rejsebøger og 16 romaner og længere historier!

I de sidste årtier af sit liv slog Wachenhausen sig ned i Wiesbaden, hvor han førte et mere roligt liv med sin familie. I denne periode udgav han sin selvbiografi samt ikke mindre end 60 romaner og længere historier, et par rejsebeskrivelser og en erindringsbog fra den fransk-tyske krig.

De fleste af hans bøger blev oversat til flere sprog, herunder også dansk.

Hans Wachenhusen døde den 23. marts 1898 i Marburg.

(Kilder: Tysk Wikipedia, Ablit.de samt en artikel af Hermann Grotefend: Über Stammtafeln - mit einem Beispiel: Familie Wachenhusen i Jahrbücher des Vereins für Mecklenburgische Geschichte und Altertumskunde 1905)

Oscar Wilde

(egtl. Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde)

Oscar Wilde blev født 16. oktober 1854 i Dublin som søn af sir William Wilde og Jane Francesca Wilde, født Elgee. Hans moder var en fremgangsrig forfatter og irsk nationalist, der skrev under navnet "Speranza" (italiensk for "håb"). Hun påstod at være i slægt med Dante Alighieri og at Elgee var en forvanskning af hans (hvad der var fri fantasi). Wildes fader var Irlands førende øjen- og ørekirurg og skrev bøger om arkæologi og folkløse; desuden var han en agtet filantrop, der i 1844 omdannede en stald i Mark Street til et sygehus for ubemidlede, *St Mark's Ophthalmic Hospital for Diseases of*

the Eye and Ear. Det forlød, at han med held havde opereret en engelsk prinsesse for skeløjethed, men da han skulle gentage successen med George Bernard Shaws fader, opnåede patienten kun, at det opererede øje kom til at skele til modsat side.

Wilde fik hjemmeundervisning til han var ni år og begyndte på *Portora Royal School* i Enniskillen i grevskabet Fermanagh (1864–1871). Derefter studerede han klassisk litteratur ved universitetet i Dublin. Dagen efter sin tyveårs fødselsdag ankom Wilde til Oxford, hvor han studerede til 1878.

Da studietiden var omme, tog Wilde hjem til Dublin, hvor han mødte og forelskede sig i Florence Balcombe, der senere blev gift med Bram Stoker. Han forlod Irland i 1878, og vendte kun tilbage to gange for at holde foredrag. [11] De næste seks år tilbragte han i London, Paris og USA, hvor han turnerede med foredrag. I januar-oktober 1882 krydsede han fra USAs østkyst til vestkysten og tilbage igen og mødte Walt Whitman og Henry James.

I London mødte han Constance Lloyd, datter af den velstående Horace Lloyd. De giftede sig 29.maj 1884 i St. James' kirke i Sussex Gardens i London.

Parret fik to sønner, Cyril (f. 1885) og Vyvyan (f. 1886).

Wilde havde allerede i 1881 udgivet et udvalg af sine digte i et oplag på 750, men de vakte ingen større begejstring. Wilde betalte selv for at få dem trykt. *Punch* skrev om digtsamlingen: "The poet is Wilde, but his poetry's tame."

Hans mest kendte eventyr, *The Happy Prince and Other Tales* kom i 1888. I 1892 kom der en ny eventyrsamling, *The House of Pomegranates*, som forfatteren beskrev som "tiltænkt hverken det britiske barn eller det britiske folk".

Hans eneste roman, *The Picture of Dorian Gray*, blev udgivet i 1891. Der fandtes paralleller mellem hovedpersonens liv og Wildes, og det blev brugt som bevis i den senere retssag mod ham.

Wildes favoritgenrer var overklassekomedier og skuespil. Hans første virkelige succes hos et større publikum var dramaet *Lady Windermere's Fan* i 1892, der blev fulgt op af *A Woman of No Importance* (1893), *An Ideal Husband* (1895) og *The Importance of Being Earnest* (1895).

Efter at være blevet dømt for adskillige tilfælde af "grov uanstændighed" - det vil føre for vidt her at gå i detaljer med sagen - blev Wilde fængslet i to år og sad først i Pentonville, derefter i Reading, hvilket sidste senere gav ophav til det berømte digt "*The Ballad of Reading Gaol*".

Efter løsladelsen flakkede Wilde rundt i Europa, og i oktober 1900 pådrog hans sig en alvorlig ørebetændelse. Han gennemgik en mislykket operation på sit hotelværelse i Hotel d'Alsace i Paris i oktober 1900. 27. november fik han hjernehindebetændelse og døde tre dage senere. Han blev begravet i en lejet grav uden for Paris, men blev 9 år senere på foranledning af hans tidligere kæreste Robert Ross flyttet til sit nuværende gravsted på Père Lachaise-kirkegården.

*(Kilde: Ovenstående er en stærkt forkortet udgave af en artikel om Wilde på dansk Wikipedia:
http://da.wikipedia.org/wiki/Oscar_Wilde som vi kan anbefale, hvis man vil have en grundigere introduktion til forfatteren)*

William le Queux

(egtl. *William Tufnell Le Queux*)

Le Queux (der er vistnok ingen, der ved, hvordan han selv udtalte sit navn, men et engelsk udtalt "Q" (kju) er muligvis et meget godt bud) var søn af en fransk klædehandler i London og dennes engelske hustru, og blev født 2. juli 1864 i London.

Hans skoletid tilbragte han i England, og efter afslutningen af denne tog han på "den store tur" til Tyskland, Italien og Frankrig - fortrinsvis til fods.

Han var i en periode parlaments- og udenrigsreporter for avisen *The Globe*, men ophørte med denne virksomhed i 1893 for at hellige sig sin egen litterære virksomhed, som han havde begyndt i 1890.

Hans litterære produktion spændte vidt, fra kriminal- og spændingsromaner til fantastiske mysterier og spionromaner, men omfattede også mere eller mindre tvivlsomme fagbøger, der ofte udløste vilde offentlige diskussioner. Som hans mest

succesrige roman anses *The Invasion of 1910* (der først udkom som føljeton i *Daily Mail* i 1906), som handler om en invasion af England af en 40.000 mand stor tysk hær, men hans samlede produktion omfatter et par hundrede romaner, de fleste af samme fantasifulde art som gjorde fx. Rider Haggard og Conan Doyle berømt. Le Queux' udgangspunkt var ofte hemmelige agenter og den dengang stærkt udbredte ængstelse for stormagten Tyskland. Mange af hans bøger er i øvrigt - skønt ikke store litterære kunstværker - elementært spændende og medrivende, og vi har et par enkelte eksempler liggende, som vi nok på et eller andet tidspunkt vil udsende her på forlaget.

Omkring 1. verdenskrig beskæftigede hans meget med det dengang nye medie radioen og dens muligheder, hvilket senere førte til forskellige eksperimenter med fx. radiotransmission i Alperne.

I 1923 udsendte han sine erindringer, der bl.a. udmærker sig ved, at han deri udnævnte en gal russer ved navn Pedachenko til at have været Jack the Ripper. Han påstod, at det skulle være et komplot af det russiske hemmelige politi med henblik på at sætte Scotland Yard i et dårligt lys. Denne information skulle han have opsnappet i et dokument fra selveste Rasputins hånd. Det har dog aldrig været muligt at påvise, at Pedachenko nogensinde har eksisteret. Men dette er kun eet eksempel på, hvad der kan ses som en vis manglende evne til at adskille fiktion og virkelighed hos manden - eller en fabelagtig evne til selvicensættelse!

Han døde i en alder af 63 den 13. oktober 1927 af et hjerteanfald på et hotel i Knokke i Vestflandern, hvor han også blev begravet. Han døde temmelig fattig og mere eller mindre bitter og udstødt, efter at den engelske regering i 1920'erne offentligt havde afvist alle hans påstande om tysk spionvirksomhed. Han udtalte i den anledning, at han ville ønske, han ville ønske, han havde antaget den franske nation i

stedet for den engelske, da det ville have givet ham bedre muligheder for at slå ned på "hunnerne".

Kilder: Bl.a. Wikipedia og *The Silent Game: The Real World of Imaginary Spies* af David Stafford (Georgia Press, 1991). Der kan læses mere om Le Queux på fx.

<http://www.williamlequeux.com/>

<http://graemeshimmin.com/william-le-queux-and-british-spying/>

August Blanche

Født 17. september 1811 i Stockholm som uægteskabelig søn af en regimentspræst Bergvall og tjenestepige Katarina Hedberg, der senere blev gift med en håndværker, Blanch, som han tog navn efter. Efter skoletiden studerede han jura og beklædte også senere et juridisk embede, men virkede

væsentligt som skribent. Han begyndte som politisk forfatter med et par spøgefulde - anonyme - indlæg i datidens debat og blev straks derefter knyttet til oppositionspressen, idet han blev medredaktør af bladet "Freja". Senere blev han redaktør af "Illustrerad Tidning", og da han ved en arv efter sin Fader var blevet økonomisk uafhængig, tog han atter virksom del i det politiske liv, blev medlem af "Borgarståndet" og, efter forfatningsforandringen, af Rigsdagens andet kammer. Her var han en varm Talsmand for alt, hvad han anså for frihed og fremskridt, ikke mindst for sociale og humane opgaver.

Sin betydeligste virksomhed fik Blanche dog på et andet område end det politiske. På en rejse til København fik han sans for lystspil à la Heiberg, og fra 1843 begyndte han en omfattende dramatisk forfattervirksomhed. I løbet af 6-7 år kom der ikke mindre end 36 dramaer fra hans hånd. Hans stykker gjorde stor lykke - nogle af dem nåede over 200 opførelser - ikke mindst ved den række livagtige typer, de førte frem på scenen. Han hentede ganske vist en stor del af sit stof fra franske, tyske og danske Stykker, men bearbejdelsen er foretaget med så megen behændighed og en så sikker sans for, hvad der passede for den svenske scene, at de med rette bærer hans eget navn.

Sit rette felt fandt han dog i de små skildringer af Stockholmslivet, "Bilder ur verkligheten", som han efterhaanden lod se lyset i "Illustrerad Tidning", bl.a. "Hyrkusens berättelser" og "Strödda anteckningar". Her er Blanche helt original og viser sig fra sin allerbedste side. Hans muntre og elskværdige syn på livet, og hans sikre iagttagelsesevne skaffede dem en stor og taknemmelig læsekreds, og de er stadig læseværdige som levende og pålidelige billeder af en svunden tids liv. (*Vi har "Hyrkusens Fortællinger" og nogle af de øvrige Stockholmsnoveller på lager og udgiver dem ved lejlighed.*)

Blanche døde 30. november 1868 i Stockholm, hvor han blev ramt af et ildebefindende på vej til en afsløringsceremoni af en statue af Karl den 12. i Kungsträdgården.

(Kilde: Salmonsens Konversationsleksikon, 2. udg. 1915 samt svensk Wikipedia.)

Christian Winther

Rasmus Villads Christian Ferdinand Winther blev født 29. juli 1796 i Fensmark Præstegård ved Næstved som søn af Hans Christian Winther, sognepræst til Fensmark og Riisløv og præstedatteren Johanne Dorothea Borchsenius. Winther er bedst kendt for romancekredsen *Hjortens Flugt* fra 1855, der er den danske romantiks sidste store hovedværk. Hans forfatterskaber er langt mere omfattende og rummer en lang række lyriske og fortællende digte og et lille, men koncentreret novelleforfatterskab, hvilket sidste vi netop har genudgivet i sin helhed.

Hans fader døde i 1808 og moderen giftede sig i 1811 med Rasmus Møller, senere biskop og digteren Poul Martin Møllers far. Winther var student fra Nykøbing Katedralskole og blev teologisk kandidat i 1824, men gjorde aldrig brug af sin uddannelse. Han arbejdede som lærer, i 1841 som dansklærer for prinsesse Mariane af Mecklenborg-Strelitz, kronprins Frederiks (senere kong Frederik den 7.) forlovede. Han mødte sin hustru, Julie Constance Werliin, født Lütthans, mens hun var gift med teologen Christian Werliin. I 1843 skilte hun sig fra ham, men først i 1848 giftede hun sig med Winther.

Hans tidligste digte brændte han, lige så hurtigt han skrev dem, men efter opmuntring af stedbroderen Poul Martin Møller lod han i begyndelsen af 1820'erne nogle af dem trykke i forskellige dagblade og tidsskrifter og endelig i 1828 i en lille samling, kaldet "*Digte*", der hurtigt blev udsolgt, og i al stilfærdighed blev hans gennembrud.

Christian Winther elskede *kvinden* i al almindelighed, og til skiftende tider forskellige eksemplarer af kønnet i hans omgangskreds, og de fleste af hans store digtcyklusser hylder kvinderne samtidig med at de har et til tider stærkt erotisk islæt - noget som man dog nu om stunder skal sætte sig ind i hans samtids tankesæt for til fulde at kunne goutere.

Han elskede også København og havde sin faste daglige rute mellem cafeen "*Røde Lygte*", der dengang lå i Vimmelskaftet, Reitzels Boglade i Løvstræde og avisen "*Fædrelandet*"s kontor på Højbro Plads. På sine ældre dage måtte han gentagne gange meget mod sin vilje bryde op med familien og tage bolig i Paris; til sidst, ved det københavnske hjemms fuldstændige opløsning, blev han slet ikke spurgt og anede intet om rejsen, før den stod lige for døren. Han brød sig ikke om Paris, og han sygnede hen som en kuets og vanrøgtet plante i den fremmede jord. En mørk vintermorgen, 30. december 1876, sov han stille hen.

*(Kilder: Dansk Wikipedia og Nikolaj Bøgh: Christian Winther
- et Livsbillede (København 1901 - anbefales!)*

Seneste udgivelser

Mark Twain: En dobbeltløbet detektivhistorie

I den første af de to historier, der spindes ind i hinanden i denne novelle eftersøger Archy Stillman sin fader for at skaffe sin moder hævn for den mishandling, han udsatte hende for i deres ægteskabs første måneder, før han forsvandt. I den anden møder samme Archy Stillman Sherlock Holmes i forbindelse med mordet på en sølvminearbejder i den lille flække Hope Canyon i Californien, hvortil Holmes er ankommet for at tale med sin nevø Fetlock.

Archy, der har et lokalt rygte for at kunne finde hvad som helst, om det så er den side, der sidst er blevet vendt i en given bog, kommer her i clinch med Sherlock over, hvem der er den rette gerningsmand i mordsagen - med et uventet udfald.

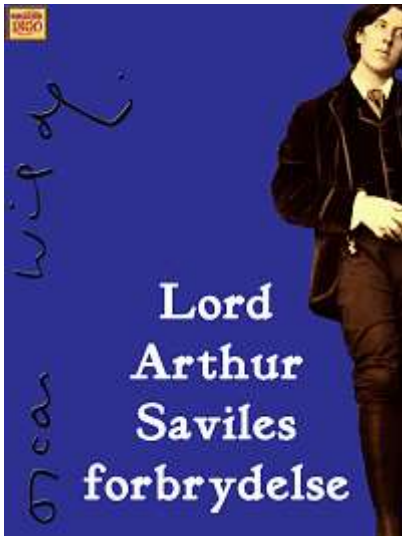
A Double Barreled Detective Story udkom første gang i *Harper's Monthly* januar-februar 1902 og i bogform hos Harper & Row samme år.

Denne udgave er fremstillet efter *Mark Twain - IV: En indviklet Detektivhistorie og andre Fortællinger*. Frederiksberg Biblioteks Forlag, 1914. Oversætteren er ikke oplyst i bogforlægget. Til forsiden er anvendt en illustration af Lucius Hitchcock (1868-1942) fra førsteudgaven.

ISBN 978-87-7979-289-0

Pris: 15.- (vejl.)

Oscar Wilde: Lord Arthur Saviles forbrydelse

Lord Arthur Savile møder ved en soiré hos lady Windermere en kiromantiker, der læser i hans hånd og fortæller ham, at han vil begå et mord. Lord Arthur er forlovet, men beslutter,

at han ikke vil gifte sig, før han har fået overstået den forudsagte forbrydelse.

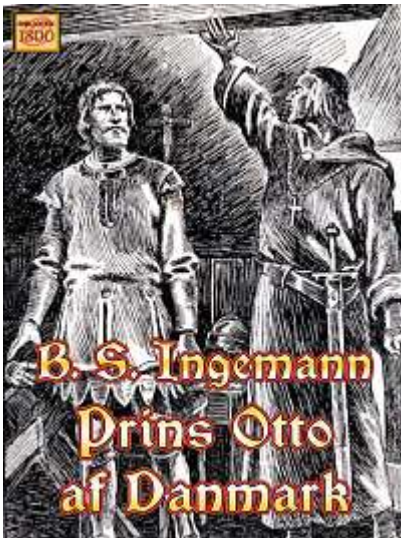
Der er ikke meget oversat til dansk af Oscar Wilde i forfatterens levetid, så da vi faldt over denne novelle i Gads Danske Magasin, tog det ikke mange sekunder at beslutte en genudgivelse. Historien udkom oprindeligt med titlen *Lord Arthur Savile's Crime* i "*The Court and Society Review*", London 1887. Denne udgave er hentet i Gads Danske Magasin 1908-09. Oersætteren er ikke oplyst.

Forsiden er designet af Kim N. Jensen efter foto af Oscar Wilde fra 1882 og Wildes signatur.

ISBN 978-87-7979-290-6

Pris: 15.- (vejl.)

B. S. Ingemann: Prins Otto af Danmark

Da Christopher II dør bitter og ensom i 1332, står prins Otto forrest i rækken af arvinger til de forsmædelige rester af den

danske krone, der ikke er pantsat til de holstenske grever Gert og Johan. Han lider dog nederlag til grev Gert - "den kullede greve" - i et slag på Tap Hede i oktober 1334, hvorefter han tilbringer de næste mange år som grevens fange på slottet Segeberg. Under hans fangenskab indsættes hans lillebroder Valdemar - den senere Valdemar Atterdag - på tronen, men der er stadig grupper af adelige i Danmark, der kæmper mod holstenerne, heriblandt ikke mindst Niels Ebbesen og Svend Trøst - den sidstnævnte romanens egentlige hovedperson.

Gennem Svend Trøsts øjne følger vi Danmarkshistorien fra Christopher IIs sidste dage til slaget ved Nonnebjerg ved Skanderborg, hvor Niels Ebbesen falder i kamp mod den kullede greves søn.

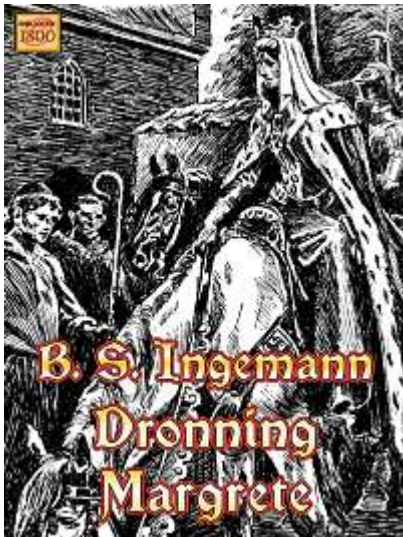
Prins Otto udkom første gang hos Andreas Seidelin i København 1835 med titlen *Prinds Otto af Danmark og hans Samtid. En historisk Roman*.

Denne udgave er fremstillet efter Bernhard Sev. Ingemann: *Prinds Otto af Danmark og hans Samtid. Historisk Roman*. Kunstforlaget "Danmark", København 1913. Til forsiden er i lighed med de øvrige i denne udgave anvendt en illustration af Karl Hansen Reistrup (1863-1929).

ISBN 978-87-7979-291-3

Pris: 50.- (vejl.)

B. S. Ingemann: Dronning Margrete

Det episke digt Dronning Margrete danner afslutningen på Ingemanns historiske romanrække med motiver fra Danmarks middelalder.

Her følger vi Margrete, Valdemar Atterdags yngste datter, fra hendes søn Oluf dør i 1387 til hun efter ved rænker, underhandlinger og krige at have skaffet sig magten i det meste af Danmark, Norge og Sverige endelig i 1398 som det sidste får undertvunget Stockholm - der holdtes besat af de såkaldte "hættebrødre", nærmest en slags sørøvere, som var loyale overfor den svenske kong Albrecht - og dermed er regent over hele Norden.

Som de øvrige værker i serien udkom digtet hos Andreas Seidelin (København 1836) med titlen *Dronning Margrete. Et historisk Digt i ti Sange*.

Denne udgave er udarbejdet efter B. S. Ingemann: *Samlede Skrifter*. C. A. Reitzels Forlag, København 1857. Forsiden er

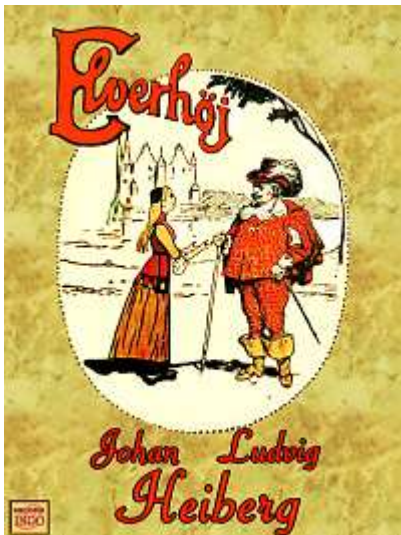
som vanlig efter en illustration af Karl Hansen Reistrup (1863-1929).

Med udgivelsen af *Dronning Margrethe* har vi afsluttet udgivelsen af Ingemanns historiske romaner. Samtidig har vi afsluttet udgivelsen af hans samtlige prosaværker (med *Prins Otto*). Der er umiddelbart ingen planer om at udgive hverken hans øvrige episke digte (muligvis undtagen *Holger Danske*), eller skuespillene, men det vil tiden jo vise ...!

ISBN 978-87-7979-292-0

Pris: 25.- (vejl.)

Johan Ludvig Heiberg: Elverhøj

En festforestilling om elverkongen på Stevns, om sunkne skatte og forbyttede børn, hvor selveste kong Christian den Fjerde optræder som mysteriernes opløser.

Dette Danmarks "nationalskuespil" blev engang spillet hvert år på Det kgl. Teater, og var ethvert københavnerbarns første

møde med teatret. I dag kendes skuespillet nok mest på grund af Kuhlaus ouverture, der danner baggrund for et af Olsenbandens indbrud ...

Skuespillet udkom med titlen *Elverhöi. Skuespil i fem Acter.* på Ferdinand Prinzlaus forlag, København 1828, samme år som det havde premiere på Det kgl. Teater.

Til denne udgave er anvendt *Elverhøj. Drama i fem Akter af Johan Ludvig Heiberg.* Frantz Christreus Bogtrykkeri 1911, hvor også forsidemotivet er taget.

ISBN 978-87-7979-293-7

Pris: 25.- (vejl.)

Honoré de Balzac: Den indkaldte - Farvel

Honoré de Balzac
Den indkaldte
Farvel

To fortællinger:

Den indkaldte

Da den lille by Carentan engang i 1793 i flere dage finder grevinde de Deys salon lukket, undrer man sig. Årsagen, som grevinden af indlysende årsager ønsker at skjule, er, at hendes søn, der har deltaget i et oprør mod de revolutionære magthavere, har sendt hende en meddelelse om, at han vil flygte fra sit fængsel og komme hjem.

Farvel

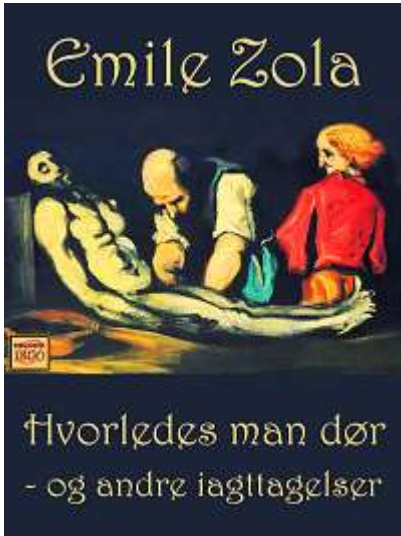
På en jagtudflugt 1819 kommer oberst de Sucy til et gammelt kloster, hvor en vanvittig kvinde og hendes onkel, der har viet sig til hendes helbredelse, opholder sig. De Sucy genkender kvinden som hans gamle veninde, grevinde Stephanie de Vandières, der forsvandt under Napoleons tilbagetog fra Rusland, da resterne af den store armé gik over floden Berezina.

De to noveller udkom første gang som *Le Réquisitionnaire* (Den indkaldte) i *La Revue de Paris*, 1830 og *Souvenirs soldatesques - Adieu* i *La Mode* 1830.

Denne udgave efter: *To fortællinger af Honoré de Balzac: Den indkaldte. Farvel*. Nyt dansk Forlagskonsortium, København 1890. Oversætteren er ikke oplyst i bogforlægget. Til forsiden er anvendt en illustration til *Adieu* af Édouard Toudouze (1848-1907).

ISBN 978-87-7979-294-4

Émile Zola: Hvorledes man dør

Zola gjorde sig mange tanker om sin omverden, som han omsatte i sine værker - nogle af dem er temmelig ætsende jagttagelser, hvoraf vi har udvalgt nogle eksempler i denne lille samling:

I *Katolske præster* giver han fem skildringer af typiske franske præsteskikkelser, fra den gamle landsognspræst Pintoux, hvis naive tro på en straffende Gud sender en lille pige i døden, til forstadspræsten Lambert, hvis moralske forestillinger må lide nederlag overfor en arbejderkvindes mere praktiske indstilling til tilværelsen. - *Katolske Præster* udkom første gang som *Types d'ecclésiastiques français*, i *Bien Public* (august-september 1877) - Senere udgivet med titlen "*Portraits de prêtres*". Denne udgave er hentet i "*Det nittende Aarhundrede. Maanedsskrift for Literatur og Kritik*", et blad, der blv udgivet af Georg og Edvard Brandes. Gyldendalske Boghandels Forlag, August-September 1877. Oversætteren er ikke oplyst, men mon ikke det er en af brødrene Brandes?

Frøen satiriserer over litteraturkritikerne, *En rundrejse* behandler et lille nygift ægtepars bryllupsrejse, der skaffer dem en uges lykke, før de atter må hjem til dagliglivet og svigermoderen, og *Moderne børn* er et øjebliksbillede af et par affekterede småtøser i Tuileri-parken.

Frøen udkom første gang som "*Le Crapaud*", i *Le Figaro* 26. februar 1896 - i bogform i *Nouvelle Campagne*, 1896 . Denne udgave er fra *Illustreret Tidende* nr. 21. På dansk ved P. A. Rosenberg (1858-1935) - *En rundrejse* blev oprindeligt udgivet i *Voyage circulaire*, i *Le Messenger de l'Europe* 1877. Oversat af Kim N. Jensen (f. 1955) og *Moderne børn* som *Aux Tuileries*, i *La Tribune* november 1868 - i bogform som "*Lili*" i *Nouveaux Contes de Ninon*, Charpentier 1879. - Oversat af Kim N. Jensen

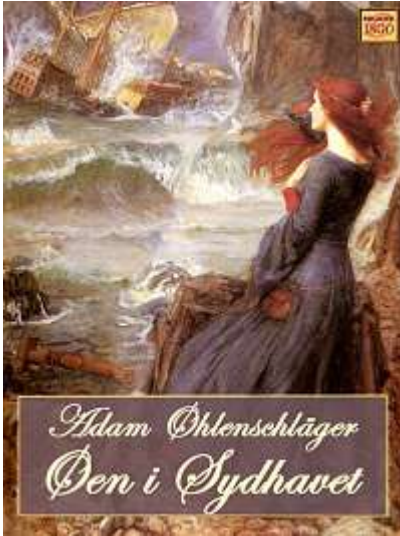
I *Hvorledes man dør* får man - igen i fem billeder - døden og dens forskellige skikkelser i forskellige samfundsgrupper: grev de Verteuil, dommerenken Guérard, papirhandlerfruen Adèle Rousseau, Charlot, der er søn af en ludfattig arbejdsløs murer, og landarbejderen Jean-Louis Lacour. *Hvorledes man dør* udkom første gang med titlen *Comment on Meurt* i *Le Messenger de l'Europe* august 1877. (Oversat af Kim N. Jensen.)

Til forsiden er anvendt Paul Cezanne (1839-1906): *L'Autopsie* (1869)

ISBN 978-87-7979-295-1

Pris: 25.- (vejl.)

Adam Oehlenschläger: Øen i Sydhavet

Efter at hans moder er død og faderen ruineret, modtager den unge Eberhard Julius i Leipzig et brev, hvori han anmodes om at indfinde sig i Amsterdam inden en bestemt dato for derfra at indskibe sig til Ostindien.

Eberhard begiver sig straks afsted og slår undervejs følge med arkitekten Lademann og komponisten og orgelbyggeren Litzberg. Efter forskellige eventyr afsejler de alle tre med kurs mod Ostindien. Det viser sig imidlertid, at målet i virkeligheden er en ukendt ø noget syd for St. Helena, Klippeborg kaldet, hvor Eberhards grandonkel Albert Julius for mange Herrens år siden er forlist og nu som næsten 100-årig sidder som hersker over et talrigt afkom.

Albert Julius fortæller nu sin historie, hvori blandt andet Gustav 2. Adolf af Sverige, en italiensk heks, Christian IV, den københavnske ankersmed Mads Hansen, et barnebarn af William Shakespeare, et indtørret lig af en spansk eventyrer og mange andre kendte og ukendte personer fra midten af 1600-tallet spiller større og mindre roller.

Øhlenschläger bedyrer voldsomt det modsatte, men efter vores (og andres) mening er der tale om en bearbejdelse af en tysk roman af J.G. Schnabel: *Wunderliche Fata einiger See-Fahrer*, fra 1731-43, senere kendt under titlen *Die Insel Felsenburg*, (bogen nævnes i øvrigt direkte i *Øen i Sydhavet*, hvor hovedpersonerne efter en dramatisk og blodig konflikt skaber en protestantisk, demokratisk utopi. Gyldendals leksikon anfører meget diplomatisk, at Øhlenschläger lod sig inspirere af Schnabels roman, men der er vistnok tale om lidt mere end "inspiration", selv om han tilføjede forskellige elementer og delhistorier - men døm selv. Schnabels roman kan læses (på tysk) på bl.a. Zeno.org - <http://www.zeno.org/Literatur/M/Schnabel,+Johann+Gottfried/Romane/Wunderliche+Fata+einiger+See-Fahrer>

Øen i Sydhavet udkom første gang på forfatterens eget forlag, København 1824-1825. Denne udgave er fremstillet efter *Oehlenschlägers Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman*, udgivne af F. L. Liebenberg. 3. og 4. del. Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, København 1862.

Forsiden: Efter et maleri af John William Waterhouse (1849-1917): *Miranda - The Tempest* (1916).

ISBN 978-87-7979-296-8

Knud Skytte: Den onde lensmand

Historisk roman om Marie Grubbes fader Erik, ejer af Tjele Hovedgård og lensmand på Århusgård 1636-1649.

Erik Grubbe er glad for kvinder, men bliver afvist af århusbispen Morten Madsens datter Eline. Bistået af den hævnerrige klokker Hans Skåning forsøger han på forskellig vis at få fat i pigen, men alt mislykkes, og som hævn anlægger han sag mod bispens kone for usømmelig omgang med hendes svigersøn, starter en hekseproces og meget andet.

Udgaven er fremstillet efter en føljetonudgave fra 1903, og er næsten dobbelt så lang som den senere gængse - men stærkt barberede - bogudgave fra 1945.

Bogen udkom første gang med titlen *Den onde Lensmand - Historisk Fortælling* hos N. C. Roms Forlagsforretning i København, 1884.

Denne udgave er fremstillet efter: *Knud Skytte: Den onde lensmand - historisk fortælling*. Føljetonroman i *Folkelæsning* 3. årgang (1903-04).

Til forsiden er anvendt et portræt af Holger Rosenkrands den Lærde (1574-1642). (Ca. 1635, tilskr. Johan Thim). Holger Rosenkrands var samtidig med Erik Grubbe og optræder i bogen som en slags frelsende engel for nogle af hovedpersonerne, der efterstræbes af Grubbe (og da han tillige var lensmand og formentlig brugte samme klædedragt som denne - den ses på flere samtidige portrætter - tjener han i og for sig også som et billede af *den onde lensmand* :o)

ISBN 978-87-7979-297-5

Pris: 50.- (vejl.)

Hans Wachenhusen: Vampyren

Jowan Silowic, en rig bulgarsk købmand, bor sammen med sin datter Marinka og sigøjneren Marko og dennes datter Selwa et sted i Valakiet i nærheden af Donau. Året er omkring 1855,

Krimkrigen er under udvikling, og der er vesteuropæiske tropper udstationeret i områder, der dog stadig beherskes af det osmanniske riges administrator, mudiren. Denne har et godt øje til Jowans penge, og Jowan har mellem år og dag - i et forsøg på at holde fred med mudiren - forstrakt denne med større summer, som han dog ikke forventer at få tilbage. Men mer' vil ha' mer', og mudiren vil nu have fat i hele formuen. I et forsøg på at lægge pres på Jowan, bortfører mudiren, hvad han tror er Jowans datter, og så er spillet gående ...

Hans Wachenhusen var blandt meget andet krigskorrespondent og hans skildringer af forholdene i Valakiet under Krimkrigen er grundet i hans egne iagttagelser.

Og vampyren - ja, den hører man egentlig ikke så meget til før til allersidst - hvem det er skal ikke afsløres. Men trods dette regner "*The Vampire Book: Encyclopedia of the Undead*" bogen for den mest interessante af alle det 19. århundredes tyske vampyrromaner - og der var mange!

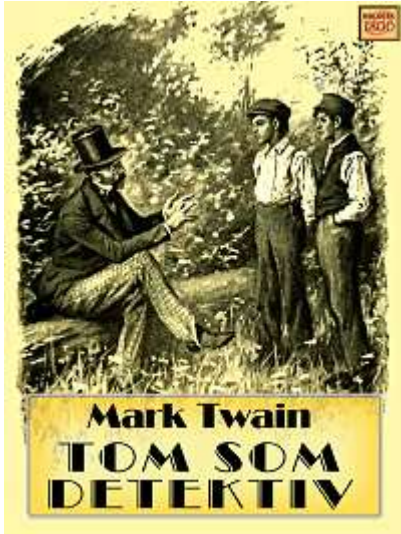
Originaltitel: *Der Vampyr. Novelle aus Bulgarien* (Eduard Halberger, Stuttgart und Leipzig, 1878)

Denne udgave efter *Vampyren. En Fortælling fra Bulgarien* af Hans Wachenhusen. N. C. Roms Forlagsforretning. Kjøbenhavn 1878. Oversætter er ikke oplyst i bogforlæg. Til forsiden er anvendt et postkort fra omkring forrige århundredskifte, der forestiller "en sigøjner" - eller måske er det en skuespillerinde i sigøjnerkostume?

ISBN 978-87-7979-298-2

Pris: 50.-

Mark Twain: Tom som detektiv

Undervejs til en ferie hos en tante møder Tom Sawyer og Huck Finn en bekendt, der er på flugt efter have bestjålet et par kammerater. Da denne senere findes myrdet, anklages Toms onkel for mordet.

Historien er tænkt som en satire over datidens meget populære detektivromaner, og har ingen egentlig sammenhæng med Twains to store romaner om de to hovedpersoner.

Twain brugte i øvrigt Tom Sawyer i endnu en roman, *Tom Sawyer Abroad*, hvor han sammen med Huck Finn rejser til Afrika i en ballon - Twain er her ude efter Jules Vernes eventyrromaner. Romanen er så vidt vidt først udkommet på dansk i 1954 som *Tom på Rejse*. Udgiver var Ungdommens Forlag, så der er antagelig tale om en forkortet udgave.

Fortællingen udkom første gang med titlen *Tom Sawyer, Detective* i *Harper's Magazine*, Harper & Brothers, New York 1896.

Denne udgave er fremstillet efter: *Mark Twain: Tom som opdager (fortalt af Huck Finn) og andre fortællinger*. Oversat af F. Bork. København. Em. Langhoffs Forlag u. å.
[1908/1910 - der udkom to oplag eller udgaver iflg. Dansk Bogfortegnelse, men de er ikke forsynet med årstal]

Til forsiden er anvendt en illustration af til *Tom Sawyer, Detective* af Arthur Burdett Frost (1851 – 1928)

ISBN 978-87-7979-299-9

Pris: 15.- (vejl.)

William le Queux: Udenrigsministeriets hemmeligheder

Det kan måske være svært i dag at tro, at William le Queux spionhistorier fra starten af 1900-tallet var medvirkende til dannelsen af Englands efterretningstjenester MI5 og MI6 og et af de tidligste forbilleder for James Bond og andre lignende figurer - men det er ikke desto mindre rigtigt! Novellerne

indeholder mange af de kendetegn, genren stadig benytter sig, og deres alder er kun en yderligere charme: agenthistorier fra før både 1. og 2. verdenskrig og ikke mindst før den kolde krig, hvor genren virkelig havde sin storhedstid.

Her får du altså seks fortællinger om James Bonds og spiongenrens "oldefader", den "hjemmelige diplomat" Duckworth Drew, som løser efterretningsopgaver for det engelske udenrigsministerium på missioner i Frankrig, Italien og Rusland - de fleste med emne taget fra virkelige, omend i det store og hele glemte episoder fra det engelske imperiums storhedstid:

- *Dr. Vauxs intrige* - Drew forhindrer indblanding fra Rusland og Frankrig i Englands krig i Sydafrika
- *Den sorte kuffert* - en ny geværtype truer med at give Frankrig overhånd på landkrigsområdet
- *Den lille komtesses hemmelighed* - en hemmelig traktat mellem Italien og Frankrig truer med at forrykke magtbalancen i Europa
- *Den store Redwitz-intrige* - Tyskland er på nippet til at indgå en aftale med Rusland for næsen af englænderne
- *Hemmeligheden ved undervandsbåden* - Frankrigs forsøg med undervandsbåde er langt foran Englands ditto, så Drew må til Toulon og skaffe sig adgang til ubådsværftet dér
- *Fashoda-affæren* - sammen med en italiensk agent og en hemmelig opfindelse skræmmer Drew franskmændene så meget, at de opgiver deres krav på nogle besiddelser i Sudan

De seks noveller udkom første gang i *Secrets of the Foreign Office: Describing the Doings of Duckworth Drew of the Secret Service* hos Hutchinson & Co, (London 1903).

Denne udgave er fremstillet efter: William le Queux:
Udenrigsministeriets hemmeligheder - En engelsk spions

memoirer. Autoriseret oversættelse for Danmark og Norge af cand. mag. M. Laursen. Axel Andersens Forlag, København 1904.

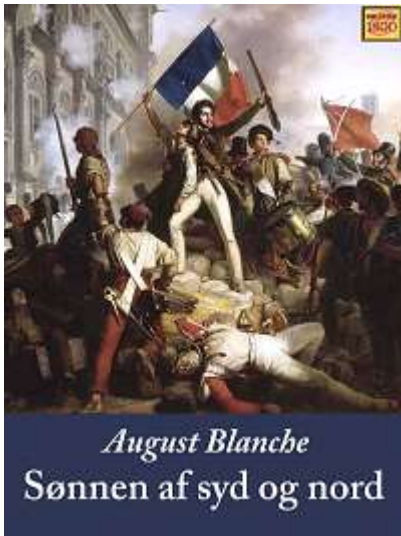
Oversætter: Martinus Laursen (1862-1909)

Forsidedesign af Kim N. Jensen (Parts courtesy of Soulstealer.co.uk)

ISBN 978-87-7979-300-2

Pris: 25.-

August Blanche: Sønnen af syd og nord

Den unge parisiske arbejder Armand Cambon er "sønnen af syd og nord" - en mørkhåret franskmand med blå øjne og et temperament, der skifter mellem faderens højstemte sydfranske og moderens blide svenske.

Han er også indblandet i en revolutionær bevægelse mod "borgerkongen" Louis Philippe, og forelsket i den smukke

rigmandsdatter Adelaide, samtidig med at han falder i den forførende og træske markise d'Estelles snarer. Der er med andre ord romantik for alle pengene i denne næsten samtidige skildring af de revolutioner, der førte til oprettelsen af den kortlivede franske 2. republik i 1848.

Er du til Dumas' Musketerer og Mérimées "Bartholomæusnatten", vil du også elske "Sønnen af syd og nord"!

Org.titel: Sonen av söder och nord : romantisk skildring ur senaste pariserrevolutionen

Romanen udkom på forlaget Östlund & Berling i Stockholm 1851 - lige inden Louis Napoleon ved et statskup opkastede sig til kejser Napoleon den 3.

Denne udgave er fremstillet efter: *Sønnen af Syd og Nord. Romantisk skildring fra Revolutionen i Paris 1848* af August Blanche. Autoriseret oversættelse fra svensk af Fr. Winkel Horn og Johannes Magnussen. Illustreret af N. Kreuger. A. Christiansens Kunstforlag, Kjøbenhavn - Kristiania 1899. Oversættere var Fr. Winkel Horn (1845-1898) og Johannes Magnussen (1848-1906). De to oversættere skyldes, at Winkel Horn døde, før hans oversættelse var fuldendt.

Forsiden er et udsnit af et maleri af Jean-Victor Schnetz (1787-1870): *Combat devant l'Hôtel de Ville de Paris le 28 juillet 1830*. Altså en anden revolution - der var mange af dem i de år - men en situation, der sagtens kan være taget fra en hvilken som helst af dem!

ISBN 978-87-7979-302-6

Pris: 75.- (vejl.)

Christian Winther: Hjortens flugt

Da den vendiske troldkvinde Rhitra forsmås af junker Strange, benytter hun sin indflydelse over kong Erik den 7. til at få hævn - han bliver bundet til ryggen af en hjort, der sættes løs. Stranges kæreste, dronningens terne Ellen skaffes ligeledes af vejen, og han må gennemgå mangt og meget, før Rhitras magt bliver brudt og de elskende kan forenes.

Uvist af hvilken grund blev *Hjortens flugt* i mange år brugt - nærmest pr. refleks - som gave til unge konfirmander, hvilket rimeligvis har givet det et noget tvivlsomt rygte, hvad læseværdighed angår. Historien fejler imidlertid ikke noget, og havde Winther skrevet den som en prosaroman, ville den muligvis have haft en status på højde med fx. Ingemanns historiske romaner. *Prøv den!*

Hjortens Flugt. Et Digt udkom første gang på C.A. Reitzels Forlag København 1856. Denne udgave er fremstillet efter førsteudgavens tredje oplag (C. A. Reitzels Bo og Arvinger, 1856)

Til forsiden er anvendt en illustration til *Hjortens Flugt* af Lorenz Fröhlich (1820-1908). Fröhlich lavede en lille serie på 6 eller 8 tegninger til digtet, som i reproduktion sikkert har prydet væggen over talrige sofaer i datidens borgerhjem.

ISBN 978-87-7979-301-9

Pris: 25.-

Christian Winther: Tre fortællinger (1851)

Indhold:

- *Et rejseeventyr*
Fortælleren besøger under en rejse en tidligere ven fra hans tid på Regensen. Den unge mand, der nu er præst i en lille landsby, fortæller ham om en tidligere fælles bekendt og dennes tragiske skæbne.
- *Hesteprangeren*
Under svenskekrigene holder de svenske tropper en lille fynsk landsby besat. Besættelsesmagtens

anfører, vagtmester Svartberg, forsér sig på en af landsbyens unge piger, og da Svartberg i egne øjne er en Guds gave til kvinderne, kan han naturligvis ikke fatte, at hun ikke falder for ham.

- *På landet*

Under et besøg hos en gammel kammerat - en godmodig, omend noget naiv landjunker - bemærker fortælleren, at vennen er forelsket og nær ved at gifte sig med en pige, der ikke elsker ham, men nok vil bestemme over ham - medens den yngre søster, en bly og sagtmodig viol, på sin side kaster undselige blikke i hans retning. Han beslutter sig til at gøre noget ved sagen.

Samlingen "*Tre fortællinger*" udkom første gang i 1851; de to første historier havde Winther dog tidligere udsendt i 1839 (sjovt nok med titlen *To fortællinger!*), og de er skrevet allerede omkring 1828.

Efter *Hjortens Flugt* fik vi mod på mere Winther, og da hans prosaværker for de flestes vedkommende var utilgængelige i moderne udgaver, har vi udgivet disse - i lighed med Ingemanns kortere romaner og noveller - i fem bøger, nogenlunden som de udkom i Winthers egen tid. Den første er *Tre Fortællinger*, som udkom hos C. A. Reitzel København 1851. De to første historier havde Winther tidligere udsendt i 1839 (sjovt nok med titlen *To fortællinger!*), og de er skrevet allerede omkring 1828.

Denne udgave er fremstillet efter: *Christian Winthers Samlede Digtninger. Bind 8 og 9: Fortællinger i Prosa*. C. A. Reitzels Forlag, København 1860

Til forsiden er anvendt et maleri af Christoffer Wilhelm Eckersberg (1783-1853): *Bella og Hanna*. M. L. Nathansons ældste døtre, 1820. Gengivelsen er stillet til rådighed af Statens Museum for Kunst, www.smk.dk, som en del af en samling på 158 billeder fra samlingerne, der er frigivet under

Creative Commons-licens

(<http://www.smk.dk/copyright/creative-commons/>)

ISBN 978-87-7979-303-3

Pris: 50.- (vejl.)

Christian Winther: Fire noveller (1843)

Indhold:

- *Skriftestolen*
I kirken i en lille italiensk landsby hører en lokal adelsmand, hvordan man kan stå et bestemt sted i kirken, og derfra høre, hvad der foregår i skriftestolen. Det får tragiske følger, da han afprøver fænomenet.
- *En hævn*
Den unge frøken Jeannette udsættes for afpresning af baronens søn, Joseph. Hun hævner sig - ved at gifte sig med ham.

- *Et hjertes gåde*
Da forstmester v. G. findes skudt med sit eget gevær, søger man naturligvis at finde gerningsmanden. Han er sidst set sammen med en ung dreng - eller er det en kvinde? - gående gennem skoven. Gåden bliver dog først løst tolv år senere, da forstmesterens søn forelsker sig i en grevinde
- *En aftenscene*
Historisk fortælling, der foregår i 1600-tallet. Dr. Oluf Borch fortæller sin tilkommende, hvordan han i sin ungdom var nær ved at blive gift med en italiensk prinsesse

Fire Noveller udkom første gang hos C.A. Reitzel
(København 1843)

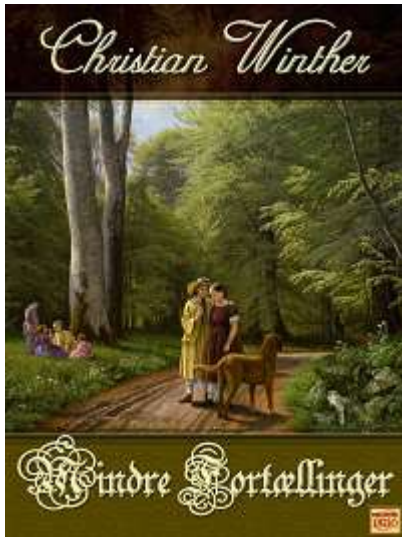
Denne udgave efter *Christian Winthers Samlede Digtninger*.
Bind 8 og 9: Fortællinger i Prosa. C. A. Reitzels Forlag,
København 1860

Forside: Christian Albrecht Jensen (1792-1870): Cathrine Jensen, f. Lorenzen, kunstnerens hustru med turban, ca. 1842-44. Stillet til rådighed af Statens Museum for Kunst, www.smk.dk

ISBN 978-87-7979-304-0

Pris: 25.- (vejl.)

Christian Winther: Mindre fortællinger

Indhold

- *De to peblinge*
Martin og Hans Jørgen går op i Vordingborgs forfaldne Gåsetårn for at fange duer, men bliver uvenner over fordelingen af byttet
- *Den røde mand*
En slags erindring fra Nykøbing Falster, om den sære skomager Svang, hans plejebarn og en forsvunden arv
- *To venner*
Hunden Sultan bliver stjålet, og dens unge ejer søger den blandt egnens talrige sigøjnere - et farligt bekendtskab på den tid
- *Monsieur Martin*
Cirkusartisten Monsieur Martin er forsvundet; han var hovedattraktionen, så hvad skal man nu gøre? Det er Winther fra en ny side, og i et morsomt og

anderledes sprog, end man ellers finder i hans prosaværker

- *Ristestenen*

De to brødre Mikkel og Anders Boel rager uklar over den smukke Vibeke, og da hun vælger Mikkel, forsvinder Anders for aldrig mere at lade sig se i Borre. Mange år senere bejler to mænd, den ene Mikkel Boels søn Claus, til den lokale herremands datter. Da de to bejlere imidlertid ikke er adelige, stiller herremanden dem en sær betingelse: Den af dem, der først kan dække gulvet i hans sal med guld, må få datteren.

De fem små fortællinger her udkom aldrig samlet eller i bogform før i Winthers *Samlede Digtninger*, de er sandsynligvis skrevet til almanakker og ugeblade - den første til en børnebog - hvoraf der udkom store mængder dengang. Det er næsten håbløst at finde ud af, hvor førsteudgaverne er fra, og de nævnes kun sporadisk i den store trebinds-biografi om digteren af Nikolaj Bøgh fra 1901. Men her er, hvad vi har kunnet finde: *De to peblinge* er skrevet til *En Morskabsbog for Børn* fra 1850, *Ristestenen* er første gang set i *Folkekalender for Danmark* 1854, *Monsieur Martin* er medtaget i *Sang og Sagn* (Philipsens Forlag 1858), men en samtidig kritiker omtaler den som "tidligere trykt". Denne og de to øvrige fortællinger har det ikke været muligt at finde førsteudgaver af - de optræder første gang i bogform i *Samlede Digtninger* fra 1860.

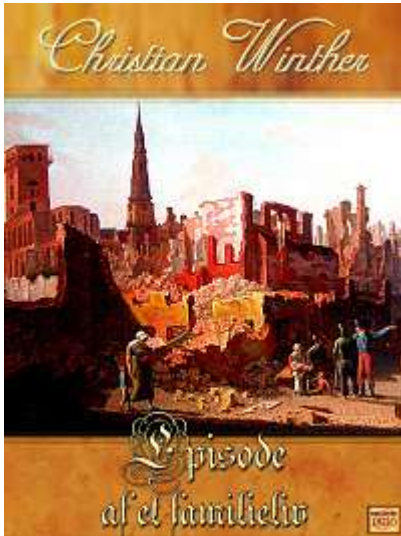
Denne udgave efter: *Christian Winthers Samlede Digtninger. Bind 8 og 9: Fortællinger i Prosa*. C. A. Reitzels Forlag, København 1860

Til forsiden er anvendt et maleri af P. C. Skovgaard (1817-1875): *Bøgeskov i maj. Motiv fra Iselingen* (1857). Stillet til rådighed af Statens Museum for Kunst, www.smk.dk

ISBN 978-87-7979-306-4

Pris: 25.- (vejl.)

Christian Winther: Episode af et familieliv

Den unge kobberstikker Felix befinder sig under hovedstadens belejring (det nævnes aldrig, men må være englændernes belejring af København i 1807) i eksil hos en greve på et landsted noget borte fra de krigerske begivenheder.

Han er voldsomt selvcentreret, opfatter sig som kunstner, og er stærkt optaget af et par af selskabets kvinder, hvoraf han regner med at indtage og ægte gehejmeråd Meltings smukke datter. Han er ganske populær i det finere selskab, og dog alligevel: han lider af den mangel, at ingen, heller ikke ham selv, kender til hans herkomst.

Melting allierer sig med en advokat for at finde ud af det, og den lange beretning, der blandt andet omfatter en ægte "doppelgänger" og et bigamistisk ægteskab, udgør henvend halvdelen af den lange novelle - det nærmeste, Winther kom på en egentlig roman.

En Episode af et Familieliv udkom første gang i samlingen "Nye Digtninger", C.A. Reitzel, København 1853 - det øvrige indhold af samlingen var en række digte uden sammenhæng med historien i øvrigt.

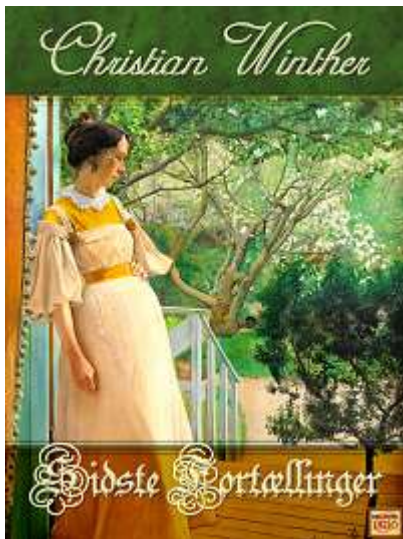
Denne udgave er fremstillet efter *Christian Winthers Samlede Digtninger. Bind 8 og 9: Fortællinger i Prosa*. C. A. Reitzels Forlag, København 1860.

Til forsiden er anvendt et maleri af J. P. Møller (1783-1854): *Ulfeldt's Plads* (det nuværende Gråbrødretorv) *efter englændernes bombardement i september 1807* (1808).

ISBN 978-87-7979-305-7

Pris: 50.- (vejl.)

Christian Winther: Sidste fortællinger

To fortællinger: *Nådsensåret* og *Et vendepunkt*.

Nådsensåret er betegnelsen for det år efter en præsts død, hvor enken før i tiden havde ret til en del af embedets indtægter og til at blive boende i præsteboligen. Da en ny præst tiltræder embedet, falder det sognets beboere naturligt at bede ham gifte sig med den gamle præsts datter, så de efterladte kan blive boende. Han afslår forarget "tilbuddet" - men der kan jo ske så meget på et år.

Den fattige unge præst i et lille landsogn tror, at der i ethvert menneskes liv kommer en eller flere begivenheder, der udgør *Et vendepunkt*. Da han en dag får brev om en større arv fra en amerikansk onkel, tror han, at dette er en sådan begivenhed. Og det er det da også, for flere end ham selv. Hvem den mystiske vestindiske købmand og hans poetiske datter er, og hvordan det egentlig ender for præsten, nøjes Winther med at antyde - det er op til læseren selv at afslutte historien.

De to fortællinger er skrevet i digterens 78. og 80. år - den sidste udkom få måneder før hans død - og findes af naturlige årsager ikke i den udgave af hans samlede værker, han selv besørgede i 1860. *I Naadsensaaret. Et brev, af Christian Winther* udkom som en særskilt lille bog hos C.A. Reitzel i København 1874, *Et Vendepunkt. Fortælling af Christian Winther* - ligeledes C. A. Reitzels Forlag som en lille særskilt bog - København 1876.

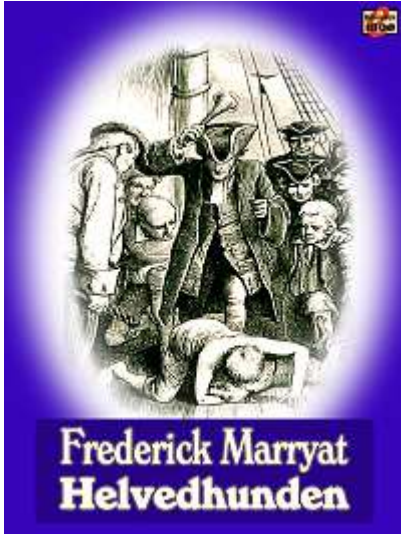
Denne udgave er fremstillet efter: *I nådsensåret: Fra Fortællinger* af Christian Winther II (C. A. Reitzels Forlag, København 1891), og *Et vendepunkt* efter førsteudgaven.

Til forside er benyttet et maleri af Laurits Andersen Ring (1854-1933): *I Havedøren. Kunstnerens Hustru* (1897). Stillet til rådighed af Statens Museum for Kunst, www.smk.dk

ISBN 978-87-7979-307-1

Pris: 25.-

Frederick Marryat: Helvedhunden

Den sørgmuntre og til tider temmelig rå beretning om søløjtnant Cornelius Vanslyperken og hans hund Snarleyow, deres skærmydsler med mandskabet på kutteren Jungfrau, hans kurmageri til den fede (og rige) enke Vandersloosh, hans ufrivillige, men ganske givtige dobbeltforræderi og ikke mindst hans mange mordforsøg på Snarleyows ærkefjende, matrosen Smallbones.

Et humoristisk mesterværk fra 1837 i uforkortet oversættelse.

Snarleyow, or The Dog Fiend udkom første gang på forlaget Henry Colbur, London 1837

Denne udgave er fremstillet efter: *Snarleyow eller Helvedhunden*, af Kaptejn Marryat (Skrifter bd. 17). Chr. Steen og Søns Forlag, København 1883, og er oversat af J. P. V. Petersen (1843-1915). I modsætning til senere oversættelser er denne komplet med diverse sømandssange og kor. Det anføres i en fodnote, at oversættelserne af sangene skulle skyldes H. C. Andersen, men at *dén* H. C. Andersen har

beflittet sig med oversættelse af Marryats sømandssange har vi ikke kunnet verificere - det ville ellers være en spændende tilføjelse til Andersen-værkfortegnelsen!

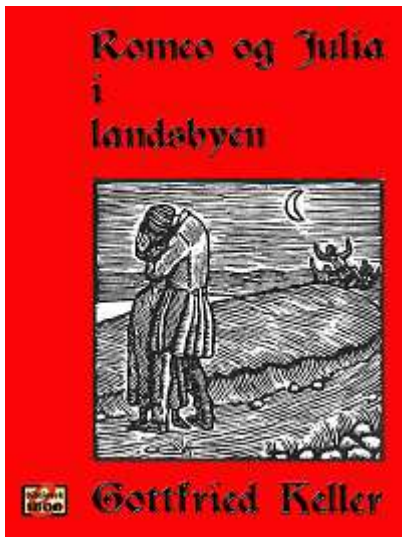
Til forsiden er anvendt en usigneret illustration i *The Works of Captain Marryat*, Peter Fenelon Collier, New York u.å. (ca. 1900-1920), og forestiller den mindeværdige scene i begyndelsen af bogen, hvor Vanslyperken kommer sin hund til hjælp, medens Smallbones er i færd med at tampe hunden, der netop har hugget en røget sild ud af hånden på ham.

Som ovenfor nævnt, kan fortællingen sine steder være temmelig rå, især hvis man har et blødt hjerte for hunde - Snarleyyow er jo ganske vist historiens erklærede skurk, men den er faktisk rimelig uskyldig og ganske charmerende. Men råheden er næppe udtryk for andet end de faktiske forhold i slutningen af 1600-tallet, og hele fortællingen er fra ende til anden fortalt i en meget engelsk "tongue-in-cheek"-stil, der gør det til at holde ud.

ISBN 978-87-7979-308-8

Pris: 75.- (vejl.)

Gottfried Keller: Romeo og Julia i landsbyen

De to børn Sali og Vrenchen er venner og synes bestemt for hinanden, men da deres fædre rager uklar over en stump markjord, må de opgive deres venskab. De er adskilt i flere år, medens fædrenes fejde forarmer de to familier, men da fædrene en dag mødes i åbent slagsmål på en bro, ser de igen hinanden.

Romeo und Julia auf dem Dorfe udkom første gang i samlingen "*Die Leute von Seldwyla. Erzählungen*" på forlaget Vieweg und Sohn, Braunschweig 1856.

Denne udgave er fremstillet efter *Schweitsernoveller af Gottfried Keller*. Paa Dansk ved G. Brandes. Forlagt af den Gyldendalske Boghandel (F. Hegel), København 1875. Oversætteren er som anført Georg Brandes (1842-1927), der dog kun oversatte denne og en enkelt mere af Kellers noveller, hvorefter han overlod resten til Alfred Ipsen.

Til forsiden er anvendt et træsnit af Ernst Würtenberger (1868-1934): *Sali und Vrenchen am Fluss* (1919).

ISBN 978-87-7979-309-5

Pris: 25.- (vejl.)

Lafcadio Hearn: Fra skyggernes verden

13 spøgelseshistorier og fortællinger om hævn og brudte løfter - fra det gamle Japan.

Indhold:

- De dødes marked
- Bon-Odori
- En lidelsesfuld karma
- Løftet, der holdtes
- Løftet, der brødes
- Den dødes Ihai
- En sten-Buddha
- På en bro

- Hævn
- I Yaidzu
- Otokichis Daruma
- Af en drømmebog
- Ningyô-no-haka

Vi har tidligere udgivet nogle af Hearn's noveller, men i denne samling er der ikke kun tale om egentlige noveller - den indeholder også forfatterens egne iagttagelser af dagliglivet i Japan omkring år 1900 og genfortællinger af japanske sagn og fortællinger, ikke mindst en af de mest berømte spøgelsehistorier *En lidelsesfuld karma*, der i Japan kendes som *Botan Dōrō* eller "Fortællingen om pæon-lygten".

Det vil i øvrigt føre for vidt at forsøge at skrive handlingsreferater af de enkelte afsnit, men er du ude efter en anderledes litterær oplevelse, så skulle du prøve Lafcadio Hearn.

De originale fortællinger og afsnit er udvalgt af oversætteren Johanne Münter (1844-1921), der var dybt betaget af Japan og Lafcadio Hearn, og mødte ham i forbindelse med nogle besøg - hendes mand var militærrådgiver for bl.a. den japanske regering. De udkom for de flestes vedkommende i artikelform i diverse japanske og amerikanske aviser og tidsskrifter; vi har dog kun haft mulighed for at afdække deres første tilsynecomster i bogform som følger:

De dødes marked: At the Market of the Dead. I Glimpses of an Unfamiliar Japan (First Series) - kap. 5 (1894)

Bon-Odori: Fra Glimpses of an Unfamiliar Japan (First Series) - kap. 6 (1894)

En lidelsesfuld karma: A Passional Karma, i In Ghostly Japan (1899)

Løftet, der holdtes: Fra en samling spøgelseshistorier, Ugetsu Monogatari af Ueda Akinari (1734-1809), her genfortalt af Lafcadio Hearn med titlen *Of a Promise Kept* i *A Japanese Miscellany* (1901)

Løftet, der brødes: Of a Promise Broken, i *A Japanese Miscellany* (1901)

Den døde Ihai: Fra Glimpses of an Unfamiliar Japan, kap. 10: *Of Ghosts and Goblins* - afsnit 7 (1894)

En sten-Buddha: The Stone Buddha, i *Out of the East: Reveries and Studies in New Japan* (1895)

På en bro: On a Bridge, i *A Japanese Miscellany* (1901)

Hævn: Fra Out of the East (1895) - kap. 5: *Bits of Life and Death*, afsn. 6

I Yaidzu: At Yaidzu, i *In Ghostly Japan* (1899)

Otokichis Daruma: Otokichi's Daruma i *A Japanese Miscellany* (1901)

Af en drømmebog: Readings from a Dream-Book, i *Shadowings* (1900)

Ningyô-no haka: Fra Gleanings in Buddha-Fields (kap. 6) (1897)

Denne udgave er fremstillet efter *Fra Skyggernes Verden. Skizzer fra Japan af Lafcadio Hearn*. Samlet og oversat ved Johanne Münter. Gyldendalske Boghandels Forlag, København 1902.

Til forsiden er anvendt et træblok-tryk fra 1891 af Tsukioka Yoshitoshi (1839-1892): *Pæon-lygten og genfærdet af O-Tsuyo*

ISBN 978-87-7979-310-1

Pris: 50.- (vejl.)

Undervejs

De næste ebøger, der udkommer her på forlaget, bliver Carit Etlar: *Viben Peter*, en historisk roman fra 1500-tallets Ditmarsken, om "vestkystens Kohlhaas", som en tysk forfatter har beskrevet ham, Viben Peter, starter med en fast tro på religion og autoriteter, men efterhånden opdager, at præster og munke er de første til at overtræde Bibelens bud, og regenter og embedsmænd dømmer efter penge og magt snarere end efter lovens bogstav. Dernæst kommer den finske Johannes Linnankoskis *Den blodrøde blomst*, en romantisk fortælling om den unge tømmerflåter Oluf, der i sin omflakkende tilværelse møder mange piger og oprigtigt elsker dem alle, men stadig må videre - og da han endelig finder den rette, må han først komme overens med sin fortids spøgelse, før han kan slå sig til ro.

Vi har Bergsøes erindringsroman *Fra den gamle fabrik*, Gottfried Kellers *De syv støtte mænd og deres fane*, Balzacs *Ærteblomst*, Charlotte Brontë: *Jane Eyre*, Carit Etlar: *Ungdoms kampe*, George Eliot: *Silas Marner*, væveren i *Raveloe*, Émile Zola: *Et blad af kærlighedens bog (Rougon-Macquart bind 10)* og Karl Emil Franzos: *Judith Trachtenberg* som de nærmest planlagte - rækkefølgen bliver ikke nødvendigvis den, de er listet med her.

Længere fremme ligger (stadig) bl.a. George Sands *Horace*, P. Fr. Rist: *Soldater*. Cervantes' *Don Quijote* er på vej (i Charlotte Dorothea Biehls klassiske oversættelse, bearbejdet af Tom Smidth) - og nu vi er ved værker, der ligger noget før vores sædvanlige fokusområde, har vi også Oliver Goldsmiths lille humoriske klassiker *Præsten i Wakefield* på vej, ligeledes i en klassisk oversættelse af ingen mindre end Steen Steensen Blicher, som i datiden regnedes for at være "næsten bedre end originalen", og meget, meget mere - hold øje med hjemmesiden! - Der bliver af og til - faktisk som regel - puttet nogle udgivelser ind, som ikke har været så lang tid

undervejs, at de er nået at blive annonceret i nyhedsbrevet - og omvendt tager nogle titler længere tid at gøre klar end forventet.

Husk også at abonnere på vores *newsfeed* på <http://www.ebib1800.dk/?rss=latest> - så får du meddelelse om udgivelserne samme dag, de kommer.

Novelle - Winther: Den røde mand

1

I den smukke købstad Nykøbing på Falster er der en lille gade, som hedder Bastebrostræde. Den består af to rækker små og lave huse og løber skrå ned mod Guldborgsund lige til den skibsbrygge, hvoraf den har sit navn. Gaden er så snæver, at når diligencen, lig et hus på fire hjul, ruller derigennem, kunne de rejsende, om de ville, gerne række hånden til den arbejdende skomager gennem det åbne vindue eller til konen, som står på dørtærskelen med sit barn på armen. Den er for det meste beboet af borgerfolk, som ikke har penge nok til at betale leje i de større huse i Slotsgade eller Frisegade, og her findes derfor adskillige daglejere, matroser, fiskere og fattige håndværksfolk; for en del år siden boede også byens skorstensfejer her. Dog var han en noget mere velstående mand end de fleste andre af gadens beboere; for dels havde han selv brav meget arbejde med at feje skorstene og brænde kakkellovne ud såvel i byen selv, som i landsbyerne og på herregårdene, og dels havde han en kone, som ved sin driftighed og orden var en hel kapital. Han havde fået hende i København, hvor hun var født af engelske forældre, og af byens borgermester havde hun erholdt tilladelse til at holde værtshus og skænke brændevin og øl, samt koge mad for dem, der ville tage tiltakke, derfor så man også altid en mængde matroser, finlapper, danske, hollændere og andre at hente sig hjertestyrkninger hos madame Hermansen; og madame Hermansen, der var munter og kvik og talte, foruden dansk, både engelsk og hollandsk, så det stod efter, befandt sig selv meget godt ved disse besøg. Hun kunne selv hver dag gå med

en hvid kappe og et hvidt forklæde, og ligeledes klæde sin lille datter, Elisabeth, net og renligt. Også manden, der de seks dage om ugen var sort som en morian, men om søndagen rød og hvid som et andet kristenmenneske, gik da med kone og barn i kirken med et par snehvide flipper om kinderne, så stive, at han næppe turde vende hovedet, når han hilste borgmesteren. Den lille Elisabeth gik da foran sine forældre i en lyserød kjole og med en stråhat på hovedet; til hverdag havde solen lov til at skinne på hendes lyse hår, når hun løb og legede nede ved stranden. Og der legede hun gerne; for hun traf altid der en legekammerat, som forstod at more hende og altid vogtede og varede hende for enhver fare.

Ligeoverfor disse velhavende folk, hvis hus med blanke vinduer med blomsterpotter, glas og flasker så ret venligt og indbydende ud, lå der en anden bolig af et helt forskelligt udseende. Det lå mod nordsiden og solen kom aldrig til at skinne derpå, og havde solen også kunnet skinne derpå, så havde det ikke nyttet beboerne stort; for ruderne i de få, skæve og brøstfældige vinduer var så grønne, så smudsige og små, at solen ikke havde kunnet se ind i stuen. Og det var i grunden heller ikke rart at se derind. Der var fattigt og øde og slet ikke pænt. Ved ét af vinduerne stod en forhøjning, hvorpå der var et skomagerværksted; en seng uden omhæng skjulte sig i en krog: et par gamle stole og et feltbord fyldte den øvrige del af rummet, der kun var meget indskrænket. På væggen hang et nyrnberger-ur uden kasse, et lille skab og en violin med bue. Alt vel overtrukket med støv og spindelvæv. Kalken, hvis hvide farve for længst var svundet, var på mange steder faldet af, og på gulvet kunne man se, at der nok ikke blev slidt mange koste i denne husholdning, kort - alt viste, at de, som boede der, måtte være meget fattige og tillige ikke holde meget af at have det net og hyggeligt.

I dette sørgelige hus havde der i mange år boet en underlig personage. Han var skomager af sin profession og hed egentlig Svang; men da han så meget barsk og vredladen ud, så gadens børn altid var bange for ham; da han kun talte lidet,

og når han talte, fremstødte sine ord i en buldrende, rå tone, så havde man givet ham det tyske navn "Bullenbeitzer", hvilket siden i folkemunde blev forkortet til Bullebejs. Men denne mester Svang eller Bullebejs var slet ikke så slem, som han så ud til; når man lærte ham at kende, så fandt man snart, at det var en skikkelig og fornuftig mand, med et venligt og godt sind; kun var han lidt sær i sine manerer. De to mennesker, som boede hos ham og levede med ham, kunne heller aldrig klage over ham; de var tværtimod meget tilfredse med alting, når man undtager, at det rigtignok stundom gik lidt knapt til med mad og drikke. Den gamle Ane, som holdt hus for ham, fik derved ikke synderlig lejlighed til at vise prøver på sin kogekunst; og den lille Johan, en trettenårs dreng, der var hans plejesøn, og som Svang holdt inderlig meget af, blev just ikke vænnet til sin mad eller lækkerier. Dog det havde han jo ikke ondt af. Men det lod dog også virkelig til, at mester Svang, uagtet han flittigt forsålede mangan sømands støvle og bagflikkede mangan stuepigens sko, samt idelig havde arbejde nok, alligevel ikke havde synderlig mange penge til at leve for. Da borgerne i byen engang skulle beskrives til indkomstskat, mødte da også Bullebejs med de andre på rådstuen; og da turen kom til ham, og borgmesteren spurgte: "Nå, mester Svang! hvad tjener De vel om året?" så svarede han: "Ja, ser De, herr justitsråd! hver gang jeg sætter min gryde på ilden, så koster det mig én rigsdaler!"

"Ser man det!" sagde borgmesteren, "det går jo nok an!"

"Ja men," tog mester Svang hurtigt ordet, "jeg sætter kun min gryde på ilden to gange om ugen!"

Denne forklaring gjorde altså en betydelig forskel, og på den måde kunne man kun sætte ham i en temmelig lav klasse af de skatteydende.

Ved al mester Svangs sparsommelighed var der dog ét punkt, hvori han ikke var kneben. Når det kom an på at købe en ny trøje eller et andet stykke til den lille Johan, når talen var om

skolepenge og andre udgifter for ham, så sagde mester Svang ikke et muk, men betalte villigt og gav rundeligt; thi han elskede den trettensårs pøg. Denne var derfor også den eneste i huset, som så nogenledes ordentlig ud. Thi var end hans klæder enten gamle eller simple, så var det dog den gamle Ane strengelig pålagt altid at holde dem hele og rene, såvel som den lille fyr selv. Hvor mester Svang havde fået drengen fra, eller hvem han egentlig tilhørte, vidste ingen, og ingen bekymrede sig om at udspørge manden desangående. Hans plejefader holdt ham til at gå flittigt i den danske skole og passe sine lektier hjemme, og havde et agtsomt øje på, at han i sine fritimer ikke gjorde noget, som ikke var godt. Dog dette havde ingen nød; når han ikke skulle læse eller deslige, var han for det meste ovre hos madame Hermansen, der altimellem trakterede ham med noget fra sit køkken, som han i den gamle Anes ikke havde anelse om; eller også han legede ved stranden med den lille Elisabeth, hvem han ret havde fattet broderlig kærlighed til. Johan holdt på sin side også inderligt meget af den gamle Bullebejs; men da drengen var af et heftigt sind og undertiden i tidligere dage ikke altid ville, hvad plejefaderen ville, men satte sig op mod denne, ja, stundom blev arrig og stampe i gulvet og bar sig ad, som om han var herre og mester; så blev den rette mester også vred og straffede ham; men han slog ham aldrig. Han langede blot sin violin ned fra væggen og, idet han satte et så forfærdeligt barsk ansigt op, at Johan af skræk aldrig vovede at kny, råbte han med tordenstemme til ham: "Dans, dreng!" Derpå strøg han på violinen den raskeste reel eller hornpipe, han kunne, og Johan begyndte sin dans. I begyndelsen trippede han med tårer i øjnene og med et af ærgrelse og skamfuldhed fordrejet ansigt; men lidt efter lidt svandt vreden, tårerne tørredes, smilet brød frem, og han dansede da med lyst, knipsede med fingrene, klaskede i hænderne, slog sig afvekslende på begge hæle og på hovedet, vrikkede med skuldrene, snoede sig som en top på hælen, kort sagt, gjorde alle de manerer efter, som han havde lært ved at se de engelske matroser danse disse deres nationaldanse. Alt

eftersom drengens åsyn opklaredes, svandt også det barske af plejefaderens, og begge brast til sidst i en så uslukkelig latter, at mesteren var nær ved at falde ned fra sin trebenede stol, og drengen nær ved at revne på gulvet. Denne straf ville måske ikke passe for alle, men her gjorde den god virkning; for i de sidste par år havde mester Svang aldrig haft nødig at tage sin tilflugt til violinen, der, som ovenfor er sagt, derfor også hængte ganske bestøvet på væggen. - Han havde bestemt, at når Johan var blevet gammel nok dertil, skulle han tage fat på læsten og lære at sy sko, og det var især angående dette punkt, at han og drengen ofte blev uenige, for den sidste havde en afgjort modbydelighed for beg, risp og pudsefløjte; det var hans sorg i livet!

Mester Svang skulle imidlertid desværre ikke se de modne frugter af sine bestræbelser for Johan. En tidlig morgenstund, da den gamle Ane kom ind i stuen, fandt hun mesteren endnu sovende. Han plejede ellers altid at være den første på benene; men denne gang var han undskyldt; han stod ikke mere op. Han var død. Men hans død måtte have været let, for hans ansigt var mildt og venligt, og intet tydede på, at han havde udstået nogen svær døds kamp. Den gamle Ane tog hans hånd, men da hun fandt den kold og stiv, lod hun den atter falde på dynen, gik ud og kaldte et par naboer til. Også den lille Johan kom ind og stod grædende ved sin plejefaders seng. Men hverken de ældres undersøgelse eller drengens tårer hjalp noget; han vedblev sin evige søvn. Øvrigheden blev hentet for at foretage det fornødne; hvad den afdøde ejede var lidet, og indtil at dette kunne blive solgt, måtte andre udrede omkostningerne ved begravelsen. Borgmesterens skriver, som var nærværende, søgte og lod søge i alle gemmer og kroge, om der ikke skulle findes penge eller noget af værdi; men der fandtes intet sådant. Den gamle Ane og Johan fik imidlertid lov til at bebo huset, indtil der på anden måde kunne sørges for dem. Skorstensfejeren påtog sig med øvrighedens minde formynderskabet for Johan, og madame Hermansen fordoblede, om muligt, nu sin venlighed mod det fattige og forladte barn.

2

Nogle dage efter mester Svangs begravelse gik Johan og den lille Elisabeth en søndag eftermiddag på vejen fra Systofte skov; de drejede ind til venstre gennem den store alle til Vestensborg, hvor de hos gartneren købte dejlige pærer og gule blommer; og da de var kommet lidt længere ned mod landevejen, gik de ind på engen, satte sig i græsset og begyndte at spise af den saftige frugt, som de udbredte på et stort skræppeblad.

"Hør, ved du hvad!" sagde den lille Elisabeth, idet hun løste sin hat og lagde den ved siden af sig, "jeg ville dog ønske, at jeg måtte lære at ride og sådan gøre kunster på hesten. Jeg var forleden med fader og moder nede i hospitalsgården og så beriderne og de vilde dyr, som de havde med. Hvor det var dejligt, du! Først var vi inde og så løverne og tigrene og abekattene og hyænen og alle de brogede papegøjer. De fik alle sammen æde, mens vi var der, og så brølede de og streg og snakkede - og jeg var så angst - men det var dog så gruelig morsomt. Og så gjorde abekattene kunster, og der var én, som eksercerede, og da manden forlangte at se hans pas, så tog han det ordentlig op af lommen og bredte det ud og rakte ham det! - Så var vi siden ude på den runde plads og sad på bænke og så alle beriderne og damerne ride. De var så nydeligt pyntede med silke og fløjls og guld og sølv. Den allerførste, der red for os, var en lille pige, der vist var meget mindre end jeg. Hun havde en rød silkekjole på med goldpailletter, et lyseblåt skærf og en lille rød fløjlschat med hvide fjer på hovedet. Hun kom springende så nydeligt ind og smilede og var så fornøjet! Og så galopperede hendes grå hest med hende rundt på banen, og hun dansede til den yndige musik på sadlen meget smukkere, end nogen kan danse på et stuegulv. Da hun havde sprunget gennem tre tøndebånd og over de røde snore, så klappede alle folk i hænderne for hende, og hun sprang ned af hesten og nejede på gulvet og kyssede på fingeren - og væk var hun! Det var så dejligt alt sammen! Gud give, jeg også

kunne komme med og blive beriderske og blive så net klædt på!"

"Så det ville du så gerne, Elisabeth?" spurgte Johan med et polisk smil; "ja, men du kender ikke enden på historien; den kan jeg fortælle dig. Jeg havde ingen penge til at komme ind på ridebanen for, derfor måtte jeg tage tiltakke med at sidde i det store valnøddetræ, som står ved det gamle hospitals mur; derfra så jeg hele stadsen, og så mere end alle de andre. Thi jeg kunne fra oven af se ned i det åbne skur, hvor alle hestene stod, og hvor de rendte ind, når de havde gjort deres kunster. Du kan vel nok huske, at da den lille danserinde første gang skulle springe gennem et tøndebånd, trådte hun fejl og rev tøndebåndet fra den mand, som holdt det, og selv var hun nær faldet af hesten. Næste gang gik det bedre. Men da hun nu, efter at have nejet og kysset på fingeren, smilende sprang ind i den åbne stald, hvor ingen af tilskuerne på pladserne kunne se hende, men kun jeg, som hang på en gren i træet, da kom den store, skæggede, tykke mand, som gik med den lange pisk inde på banen, bag efter hende, greb hende i de krøllede, gule hår, holdt hende op, ligesom man kan holde en lille hundehvalp, og pryglede hende med piskeskafte langs ned ad de halvnøgne tynde ben og lår. Hun streg slet ikke, den stakkelt, men krympede sig bare op med hele underkroppen; og da han så havde dænget hende dygtigt til, smed han hende hen mod plankeværket, så det knagede efter. Jeg blev så rasende ved at se det afskyelige menneske således mishandle den lille, stakkels tøs, at jeg af fuld hals gav mig til at skribe: "Schlingel!" - for de kan ikke forstå dansk, - "schlingel! vil du lade være, schlingel!" - Han løftede hovedet i vejret, fik straks øje på mig, og greb så en kartoffel eller hvad det var, der lå i en bunke derinde, og hev mig den lige i panden, så jeg nær var faldet ned; her kan du selv se, det er deraf, at jeg endnu har dette sår, men nu er det snart lægt. Jeg blev ved at skælde ham ud, og så trak han på skulderen og gik ind på pladsen, bukkede for publikum og kaldte en ny rytter frem! - Ser du, således bliver de behandlede, medens de er i lære, og sådan ville det også gå dig, tænk dig! Du, som er så bange, at

du knap tør gå hen ad et smalt bræt nede ved stranden, skønt jeg holder dig ved hånden. Hvad skulle det blive til, Elisabeth?"

"Nej fy! det var dog afskyeligt!" råbte den lille pige, "det havde jeg aldrig troet! Nej, så vil jeg dog meget hellere lære at koge af min moder, og så blive kokkepige hos stiftamtmandens, for det har min moder lovet mig!"

"Ja, gør du det," sagde Johan, "det er meget sundere: din moder banker dig da vist ikke, om du i begyndelsen skulle komme til at svide vællingen eller komme for meget salt i suppen. Jeg så jo forleden, da du tabte den dejlige tallerken med Adam og Eva på, så den gik i tusind stykker, da sagde hun ikke andet end: "Hvordan er det, du går og klatter, Bess?" Sådan en smuk tallerken har vi aldrig haft ovre til vort!"

"Ja, herregud! Bullebejs var nu så fattig, og han brød sig heller ikke om sådan noget net noget. Men han var dog også ligeså god imod dig, som min moder er mod mig, ikke sandt?" spurgte Elisabeth.

Johan svarede ikke herpå, men tav stille og ruskede noget græs op og vred det imellem fingrene, medens de klare tårer trillede ned på hans kinder. Hurtigt tørrede han sine øjne med bagen af sin hånd.

"Nu får du vel hans violin og hans ur," vedblev Elisabeth, "og alt hans værktøj, så kan du jo selv lære at sy sko og støvler og blive ved at bo derovre?"

"Å hvad!" sagde Johan, "violin kan jeg jo ikke spille på, og værktøjet - ser du, det var nu det eneste, som vi aldrig kunne blive enige om, hvad jeg skulle være! Han ville nu absolut, at jeg skulle lære at være skomager, og det har jeg nu slet ingen lyst til. Sådan dag ud og dag ind at sidde med krum ryg på den lille stol og bløde læderet og banke det og skære til, og sno den begede risp, prikke med sylen og sy de fine sting over

læsten på knæet, - alt det, synes mig, er så grueligt kedsommeligt. Nu fortæller Ane mig, at borgmesteren har sagt, at jeg skal blive sat i lære hos skomager Jørgensen histoppe i Kirkestræde; han har tre svende og én dreng, men trænger til en dreng endnu. Men det kan du tro, det vil ikke blive rart. Jeg bliver da, som den yngste, ikke andet end drengenes dreng, jeg bliver jaget og skældt og banket, - det ved jeg godt. Nej, det holder jeg aldrig ud!"

"Men, hvad vil du da være, Johan?" spurgte Elisabeth.

"Jeg vil være murer!" svarede Johan, idet hele hans ansigt strålede, "murmester vil jeg være! Det er just prægtigt! Således at stå på de høje stilladser, med skødskind på og hatten på snur og med mursten i hånden og arbejde og synge den hele dag i fri, frisk luft, det er dog noget ganske andet, end at gå omkring med begede fingre og hvert øjeblik få spandremmen over ryggen for ingenting! Må det ikke være dejligt at være med at bygge smukke huse, herregårde og kirker, - især når man kunne gøre tegningerne dertil og selv være bygherre?"

"Ja, det er rigtignok noget andet end at hente brændevin for skomagervendene eller rende med madamens flødepotte!" sagde Elisabeth leende.

"Ja," råbte Johan og satte sig overende på knæ i græsset, "ja, og hvor dejligt er det ikke, når murerne flytter deres skilt og lade! Så du ikke det i fjor?"

"Nej, jeg gjorde ikke," sagde Elisabeth; "hvordan er det?"

"Ethvert håndværkslaug," sagde Johan med en belærende mine, "har sin oldermand eller formand, som har med laugets sager at gøre; hos ham gemmes laden, det er en kiste eller kasse, hvori laugets penge og papirer ligger, og velkomsten, som er et stort sølvbæger med meget stads på, og udenfor hans hus hænger et stort skilt. Men da nu mestrene i laug

skiftes til at være oldermænd, og én bliver valgt efter den anden, så må skiltet og laden og velkomsten flyttes fra den gamle til den nye oldermands hus, og dette sker med stor højtidelighed. Således gik det også til i fjor her i byen. Alle murmestere og mursvende samledes først hos den gamle oldermænd, hvor de blev trakteret med mad og drik; derfra begyndte toget ud af huset: først kom stadsmusikanterne med piber, trommer og trompeter; efter dem gik der en svend, som svingede laugets fane, hvori var malet og broderet og forgyldt en murske, en vinkelhage og andet værktøj med en krone over; dernæst blev det store skilt båret af seks svende; så kom der andre, som bar laden, velkomsten og reglementet, det vil sige en lille kort stok, pyntet med brogede silkebånd; den bruger de i deres sammenkomster til at slå lyd med, når der skal blive tavshed, så at én kan tale og høres af dem alle. Til sidst fulgte de øvrige mestre og svende, par og par. Alle var de så pyntede; de gamle mestre bar trekantede hatte, de unge runde hatte, om hvilke de havde bundet brogede silketørklæder eller bånd; de havde nye skødskind for, knæbenklæder, og hvide strømper og sko med spænder og blanke stålkårder ved siden! Med toget fulgte også en nar; det var en ung, lystig svend, som havde taget en spids hvid hætte på hovedet, malet sit ansigt så løjerligt, så man slet ikke kunne kende ham, og trukket et par blå- og hvidstribede benklæder og en hvid skjorte med røde bånd over sine klæder. Ligesom toget begyndte, kom han springende ud af vinduet, og blev ved hele vejen at gøre de morsomste pudserier med folk, der fulgte med for at se på dem, så at alle mennesker var færdige at le sig fordærvede over ham. Han havde en briks i hånden, hvormed han uddelte små klaps til højre og venstre; jeg fik også en lille én over nakken af ham; men det gjorde ikke ondt, og det var jo også kun spøg alt sammen. Da de således havde vandret hele byen rundt og været i alle gader, kom de da til sidst til den nye oldermands hus: her blev de også modtaget med traktement og lystighed. Alle mestrenes og svendenes koner, døtre og kærester var indbudte, og så dansede de hele natten og fik kage og vin og kaffe og alt det,

der er til! Hvad synes du? er det ikke fornøjeligt? - skomagerne - tror jeg næsten - må flytte deres lade om aftenen i en sæk!"

Dette sidste sagde Johan med et udtryk af den dybeste ringeagt og modbydelighed.

"Men så kan du jo bede om at blive murmester, Johan! Kan du ikke det?" sagde Elisabeth.

"Nej, det kan ikke hjælpe mig noget," svarede Johan bedrøvet; "den gamle Ane sagde mig, at skomagermester Jørgensen ville tage mig i lære for det første uden betaling; men skulle jeg lære at være murer, så måtte der betales for mig, og jeg har jo ingen penge!"

"Men får du da ikke alt det, som den gamle Bullebejs havde?" spurgte den lille pige.

"Alt det!" gentog Johan med et suk, "ja det er ikke meget, hvad han havde, og det går nok med, når det er solgt, til at betale hans begravelse. Desuden mener Ane, at jeg ikke kan få noget deraf, da jeg ikke er hans søn. Da borgmesterens skriver var hos os for at se, hvad mesteren havde efterladt sig, søgte de alle vegne, i skabet, i sengen, under forhøjningen, han sad på, og på alle mulige steder, for de troede, at han muligens havde skjult penge ét eller andet sted. Men de fandt slet ingen ting; og han var jo også lige så fattig, som han var god, - for du kan aldrig forestille dig, hvor han var god imod mig! Nej, nu må jeg sagtens blive skomager, og det holder jeg aldrig ud!"

Johan brast i gråd og kastede sig næsegrus i græsset, hvor han skjulte sit ansigt. Elisabeth sad ganske bedrøvet og betuttet og så på ham; men sige noget, det kunne hun ikke. Endelig rejste Johan hurtigt hovedet i vejret, og så næsten skamfuld på Elisabeth, og sagde: "Kom, lad os nu gå hjem! Din moder ved ikke, hvor du bliver af så længe; solen er nær ved at gå ned!"

Derpå rejste begge børnene sig, Johan sparkede til det store skræppeblad, hvorpå der nu ikke var andet tilbage end blommestem og pærestilke, rakte Elisabeth hånden for at hjælpe hende over grøften, og nu travede de rask på landevejen ad byen til. Over træbroen, som dengang skilte Noret fra Guldborgsund, kom de snart til den høje Damvej, som på hin tid i en bugt løb vesten om Slotsbanken, hvor tinghuset står, og nu ilede de mellem baghuse på venstre og haver på højre side forbi Færgestræde og majorens nye lysthus; og jo nærmere de kom hjemmet, jo raskere blev deres fjed, så at de lige ud for Bastebro svingede til venstre i fuldt løb ind i Bastebrostrædet.

3

Men hvor forundrede blev de ikke, da de forefandt gaden ganske fuld af folk. De var nok vant til, især om søndag eftermiddag, at se én eller anden kone stå ved vinduet og få sig en passiar med nabokonen, eller et par mænd sidde på dørtræet sammen og ryge deres piber; men nu var hele det snævre stræde så fuldt, at de næppe kunne trænge sig frem. Alle mand var på benene og ude af husene, alle stod de i klynger og stak hovederne sammen, for ret at høre, hvad der blev fortalt. Der blev slet ikke sladret eller støjet; man hviskede næsten, som om man ikke turde tale højt. Da begge børnene kom til deres hjem, stod madame Hermansen, med sit snehvide køkkenforklæde med den brede smække fæstet op på skulderne og kappens hagebånd op på tindingerne og med en stor slev i hånden, i døren og hørte med største opmærksomhed på, hvad den gamle Ane fortalte. Netop som Johan og Elisabeth kom til, begyndte hun således:

"Så De har slet ikke hørt noget derom, madame Hermansen? Da kan jeg såmæn fortælle Dem, hvad det er, for jeg har i dag været flere steder, hvor det er set. Ja, er det ikke forskrækkeligt, det spøgeri har nu drevet sit væsen i flere huse her i byen i de sidste fem dage; det er nu så vist, som jeg står

her. Den allerførste, som så det, var Abelone, som tjener hos hospitalsforstanderen for bryggerpige. Hun kom for fem tage siden om aftenen ind i bryggerset med et lys i hånden og skulle lægge under kedelen; og ligesom hun ser sig om, så ser hun et ansigt i det åbne vindue. Hun tror nu straks, at det var Hans Peter, garverens svend, hendes kæreste, der ville kyse hende, og så siger hun: "Er det dig, Hans Peter? hvad skal nu det tosseri til?" og så går hun hen mod vinduet med lyset. Men så så hun, at det var et gammelt ansigt, der gloede på hende, og så grinte det så fælt, at hun af forskrækkelse tabte lyset og løb ud. Men da hun og de andre folk kom ind igen, og nogle af dem gik udenfor, så var der ingen ting at se. Hun påstod, at det havde en rød kjole på og en trekantet hat, ligesom den gamle magisters! - Nu i forgårs ville borgmesterens frue gå op i et lille spisekammer, hun har tæt ved dagligstuen, med et fad frikadeller. Hun går op ad de seks trin, som fører derop fra gangen af, og åbner døren: men næppe er hun kommet indenfor, før hun ser den røde mand spadsere omkring derinde ved hylderne. Hun gjorde naturligvis omkring i største hast, og derved smed hun fadet mod døren og alle frikadellerne røg til alle sider, og hun selv - med respekt at sige - på enden ned ad alle seks trappetrin og kom til at sidde lige midt på forstuegulvet; hun skreg da rigtignok himmelhøjt, men det var mest af angst, for slå sig hårdt det kunne hun ikke; hun er jo så trind og stoppet som en pølse! Da der kom folk til, så var alt forsvundet! - Så var det i går henne hos jomfru Bentsen, som holder skole for pigebørn: der stod netop de unge piger med tøjet på, poserne på armen, syskrin og rammer i hånden, færdige til at gå, og jomfru Bentsen sagde netop et par ord til dem, så de tav alle sammen stille; da hørte de det gå og pusle inde i det næste værelse. Jomfru Bentsen blev ganske ildrød i ansigtet, for hun troede, at det var én af småtøserne, som var gået derind, - hun havde nemlig nogen frugt stående derinde, som hun nylig havde fået sendende fra forpagteren på Kringelborg! Hun går gesvindt hen til døren og vil til at lukke den op, så siger én af de små ganske sagte: "Det er vist den røde mand!" og dermed bliver

jomfru Bentsen så hvid som et lagen og render til gangdøren for at komme ud; men alle børnene ville også ud og så bliver de siddende fast i døren, indtil de til sidst skrigende og hvinende, med jomfru Bentsen imellem dem, styrter over hverandre ned ad den smalle trappe med samt deres poser, syskrin, æsker og brodererammer. De gjorde sådant et spektakel, at handskemagerens, som bor underneden, kom ud og hjalp dem da på benene igen og fik sanket alle deres fingerbøller og vindsler og andre pakkenilleker op igen, så de kunne gå hjem. Der skete da ingen videre skade, end at jomfru Bentsens nye skildpaddeskam gik i stykker, og hun måtte have bud på apoteket efter hoffmannsdråber. Da hun og handskemageren så gik ind i stuen, hvor pusleriet var hørt, så kunne de nok se, at det havde været der; pærerne lå strøet rundt om på gulvet, og kurven var væltet ned af bordet. Ser De, madame Hermansen, det er alt sammen gudsens sandhed. Hvad skal man nu tænke? Er det ikke forfærdeligt?"

Medens den gamle Ane med løbende tunge fortalte disse historier, havde der samlet sig flere af strædets beboere omkring dem, og nu begyndte snart den ene, snart den anden også at fortælle, hvorlunde den røde mand var set på forskellige andre steder; således var han set hos den gamle apotekers, som boede på torvet, så hos gartneren, som boede ligeoverfor latinskolen, og sidst havde han været hos købmanden, der boede oppe på hjørnet af strædet, og havde der nær kyst livet af butiksdrengen, som derover havde fået feber og lå til sengs. Hvad det var, kunne ingen sige; men ængsteligt var det dog, - lagde de til med betænkelig mine. Elisabeth klyngede sig gysende op til sin moder, men Johan stod ganske frejdigt og hørte med megen nysgerrighed på hver enkelt beretning. Det var imidlertid blevet sent på aftenen, og da han og den gamle Ane havde fået lidt aftensmad inde hos den gode madame Hermansen, så begav de sig over i deres skumle bolig, og lagde sig begge til ro, hun i sit lille lukaf, og han i stuen.

4

I førstningen kunne Johan ikke sove, så træt han end var af at vandre om en hel søndag fra om morgenen tidlig. Han tænkte på den gamle mand, som havde ligget og var død i den samme seng, hvori han nu lå, og dernæst fik han sig et lille anfald af fortvivelse over, at der slet ingen udsigt var for ham til at slippe fra skomagerskolen op på det så tiltrækkende murerstillads. Til sidst faldt han dog i søvn, og drømte, at han stod på en nylig rejst bygning; han havde en stor blomsterkost i brystet og et med vin fyldt glas i hånden; nedenfor på pladsen stod en mængde mennesker, blandt hvilke han tydeligt så den gamle Ane, Bullebejs, skorstensfejeren og hans kone og Elisabeth, der smilede og nikkede op til ham. Nu skulle han just til at begynde kransetalen og havde allerede meget højtideligt sagt: "Med gunst og ære!" Da følte han sig med ét grebet i skulderen. Ærgerlig over at forstyrres, vendte han sig om, slog øjnene op, og - ved hans seng stod den gamle Ane! Det var allerede så lyst, at han tydeligt kunne se, hvor forstyrret og forskrækket den gamle så ud.

"Hvad er der dog på færde?" sagde Johan med søvning stemme, idet han rejste sig op i sengen og gned sine øjne.

"Herre Jesu kors! har du da ikke hørt det?" hviskede Ane ængsteligt. "Jeg har ligget den halve nat og ikke lukket et øje. Henved klokken to hørte jeg, at det gik og puslede oppe på loftskammeret, frem og tilbage gik det, ligesom når den gamle gik og sokkede deroppe med sine tøfler på. Da dette havde varet nogen tid, skete der med ét et stærkt rabalder, ligesom om det svære lugevindue faldt i; det stod i aftes åbent og støttet på pinden. Siden har pusleriet ikke hørt op et øjeblik; der er blevet trukket og slæbt frem og tilbage med det gamle skramleri, som ligger deroppe. Det var da slet ikke noget under, om den gamle gik igen der, hvor han så tit, mens han levede, gik og nyslede både tidligt og sildigt!"

"Eller måske det er den røde mand!" sagde Johan, sprang op og fo'r i største hast med begge ben i sine bukser. "Hent mig bare nøglen til loftskammeret, så skal jeg nok få den ting opklaret!"

"Gud forlade dig, hvad er det, du siger?" sagde Ane og slog forfærdet hænderne sammen, "vil du gå derop? Det kan jo vride halsen om på dig, førend du kan skringe av!"

"Å, vist ikke!" sagde Johan, idet han trak sin trøje på og hentede en stok, som stod i en krog, "lad mig om det! Jeg varer nok min hals! Lad mig bare få nøglen!"

Da den gamle Ane endnu nølede, løb Johan selv hen til vinduet, hvor den store nøgle hang, greb den, gik ud af døren og steg sagte op ad den stejle loftstrappe, medens Ane nedenfor med foldede hænder vedblev at hviske: "Gud velsigne dig, min sødedreng! Betænk dog, hvad du gør!"

Johan stod nu uden for døren til loftskammeret; han lagde øret til sprækken og øjet til nøglehullet; men han kunne hverken høre eller se noget. Endelig tog han stokken under armen og stak nøglen langsomt og sagte i låsen, drejede forsigtigt om, åbnede døren rask, sprang ind og slog døren lige så rask i bag ved sig. Nu stod han derinde, og der så det rigtignok besynderligt ud. Det store lugevindue i taget, hvis ruder var af knubglas, var faldet i, og pinden, hvorpå det var støttet, lå på gulvet. Gennem ruderne sendte morgensolen nu sine første stråler ind i rummet. Rundt om på gulvet lå der spredt en hel hob gamle pjalter af slidte klæder, hatte uden bund, nogle såleløse støvler og gamle slæber, og midt imellem alt dette stod der et lille skrin af træ, hvis låg var åbnet, og hvori han så seks små poser, der næsten ganske fyldte det. Men hvad der af alt vakte Johans største nysgerrighed og forundring, var - den røde mand! Det var en lille, gammel herre, ikke højere end et to års barn; hans træk var stygge og rynkede, og skægget gik ham langt ned om hagen. På hovedet havde han en stor trekantet hat, og han var iført en højkrødt kjole med

brede skøder og guldtrusser; ved siden bar han en kårde. Da Johan kom ind, stod han midt på gulvet mellem alle hine sager og stirrede på den indtrædende med et par runde, poliske øjne. Meget høfligt tog han sin trekantede hat af for ham og satte den på igen, tog den af og satte den på, tre-fire gange i rad. Derpå snappede han den stok, Johan bar, ud af hans hånd, skuldrede den som et gevær og marcherede nok så gravitetisk et par gange op og ned ad gulvet, som en soldat. Endelig kastede han stokken, puttede hånden ned i en sidelomme og fremtog et stort sammenlagt papir, hvilket han med utrolig behændighed udfoldede og overrakte den forbavsede Johan, idet han atter flere gange hilste med hatten. Johan modtog papiret, men bukkede sig hurtigt og greb forsigtigvis igen stokken, som lå på gulvet; men denne hans bevægelse forskrækkede øjensynligt den røde mand. Han gav et sæt op i vindueskarmen, og, idet han udstødte nogle jamrende lyde, gav han sig til at ruske af alle kræfter i vinduet for at åbne det. Men dette var ham alt for tungt, han kunne ikke løfte det og måtte smukt blive, hvor han var.

Nu begreb Johan med ét det hele; han slog en høj skoggerlatter op, og var lige så nær ved at briste som i tidligere dage, når han tvunget måtte danse hornpipe efter mester Svangs violin. Hans latter havde den virkning på den røde mand, at han sprang ned på gulvet og gav sig atter til at hilse med sin hat, idet han både bukkede og nejede og rakte hånden frem, ligesom for at tigge.

Den gamle Ane havde alt længe med bankende hjerte stået og lyttet udenfor døren; da hun nu hørte Johans overgivne latter, blev hun pludseligt let om hjertet og råbte: "Men hvad er det dog, du ler ad, min dreng!" og ville lukke døren op. Men Johan råbte hurtigt: "Bliv ude et øjeblik! Jeg skal snart komme med den røde mand selv!" Derpå så han sig om i kammeret, og blev blandt det øvrige gods en gammel sæk va'r; denne tog han, bredte den ud på gulvet, åbnede den og lagde en pære, som han fra i går havde gemt i sin lomme, langt inde i sækken. Den røde mand fulgte med sine levende øjne enhver

af hans bevægelser, og da han nu så den grønne Kejserinde [gl. pæresort. Udg. anm.] ligge inde i sækken, så kunne han ikke modstå fristelsen, men gav et spring ind efter den. Da var Johan heller ikke sen, men slog sækken sammen over hovedet på ham, og fanget var han!

5

Imidlertid havde Ane været ovre hos skorstensfejerens, og da Johan, efter at have låset døren og puttet nøglen i lommen, kom ned i stuen med sin sæk, hvori den sprættende gæst befandt sig, blev han modtaget af Hermansen og madamen og Elisabeth med det udråb: "Nå, hvad er det så? lad os da se!"

Johan åbnede forsigtigt sækken og lod den røde mand spadsere udenfor. Aldrig så snart stod han på gulvet foran dem, så tog han sin trekantede hat af og hilste på selskabet, som da også nu brast ud i en lydelig latter ligesom Johan.

Da Elisabeth så den lille røde mand, råbte hun straks: "Å Gud! ham kender jeg godt! Det er jo den lille abekat, som gjorde de morsomme kunster hos beriderne!"

"Ja," sagde Johan, "den er vistnok løbet fra dem, medens de var her, og de har sagtens ikke behandlet den bedre end den lille pige, du ved nok!" -

Efter at der nu var holdt råd om, hvad her var at gøre, og man var blevet enige, bandt Johan en snor om livet på den røde mand, og, fulgt af skorstensfejeren, bar han ham på sin skulder gennem byen hen til borgmesteren. På vejen standsede alle, gamle og unge, som mødte dem, og sagde til hinanden: "Ih! se, det er den røde mand! ikke andet end det!"

Johan og Hermansen blev ført ind i borgmesterens dagligstue, hvor familien just sad og drak kaffe, og her fortalte Johan i al omstændelighed, hvad der var hændet ham. Fruen lo hjerteligt

ved at se den, der havde indjaget hende en så stor skræk; men hun var slet ikke vred, tværtimod forærede hun den røde mand en tvebak og et stykke sukker, og han tog galant sin hat af, bukkede og takkede.

Da Johan i sin beretning til borgmesteren kom til at omtale papiret og det lille skrin, blev denne opmærksom. "Har du det papir hos dig?" spurgte han ham.

Johan fremtog straks brevet, som han havde puttet i sin lomme, og overrakte borgmesteren det. Efter at denne havde gennemlæst det med stor opmærksomhed, lagde han det igen sammen med et veltilfreds smil, hviskede et par ord til sin kone, tog sin hat og stok og sagde til Johan og Hermansen, at han nok ville følge med dem hjem til den afdøde mester Svangs hus. Idet han gik forbi sit kontor, kaldte han på en af sine skrivere og bad ham følge med.

Da de alle var kommet til Bastebrostræde og var steget op på loftet i Bullebejs' hus, åbnede Johan døren for dem. Så snart borgmesteren så det lille skrin og havde optaget endnu et par papirer, som den røde mand tilligemed alt det øvrige havde raget ud under tagskråningen, hvor det havde ligget skjult, sagde han til sin skriver: "Der kan De se, herr Poulsen! De har dog ikke søgt rigtigt. Der måtte en anden til at finde! Kom nu alle ned, så skal jeg give sagen en glædelig forklaring og lykkelig ende!"

Herr Poulsen og Hermansen tog det lille skrin, som var meget tungt, og bar det ned, og da borgmesteren havde sat sig og gennemlæst de andre fundne papirer, lagde han dem sammen og sagde, idet han lagde hånden på bunken: "Her i disse papirer findes fuldgyldige og tilstrækkelige beviser for, at du, min lille Johan, er mester Svangs brodersøn, som den afdøde havde taget til sig, efter at hans broder på en sørgelig måde, vi her ikke vil omtale, var kommet af dage. Mester Svang skriver selv i et af disse brevskeber, at han vil, at du skal eje alt, hvad han efter sin død efterlader sig. Vi troede i

begyndelsen, at han slet intet ejede; vi søgte omhyggeligt i hans gemmer, fordi vi mente, at en så flittig arbejder og så sparsommelig husholder, som han dog måtte have lagt noget til bedste; men vi fandt intet. Den røde mand var heldigere end vi. Abekatten, som af natur er så nysgerrig, og som tillige sagtens har søgt et smuthul for at slippe væk af sit ufrivillige fangenskab, da vinduet faldt i, den ragede alle de gamle sager frem under tagskægget, hvor mester Svang havde lagt dem, og slæbte da også skatten frem, nemlig det lille skrin, hvori der, foruden papirerne, lå disse seks små poser. Ifølge mester Svangs brev skal heri findes lidt over tre tusind daler i sølv mønt, som han tid efter anden har tjent og opsparet, og af særhed eller mistro til andre har gemt på en sådan måde. Det tilhører nu alt sammen dig, Johan. Du må nu ikke bilde dig ind, at du er blevet en rig mand; men en ganske velhavende dreng kan man nok kalde dig. Hvad mener du nu, min dreng!" sagde borgmesteren venligt smilende og klappede ham på kinden, "skulle vi så tale med skomagermester Jørgensen, om han straks vil tage dig i lære?"

Johan svarede intet, men så undselig og forknytt ned for sig, medens tårer fyldte hans øjne.

"Tør dine øjne, Johan!" sagde borgmesteren, "og vær ikke forsagt; det er kun min spøg. Du har jo selv forleden dag sagt mig, hvad der var dit hjertes ønske. Dette kan nu blive opfyldt, og det kommer nu kun an på dig selv, om du med tiden vil blive en dygtig murmester og selv bygge huse. Skolelæreren, herr Jensen, har sagt mig, at han altid har været meget vel tilfreds både med din opførsel og med din flid. Bliv således ved med alt, hvad du tager dig for, så vil det nok lykkes dig, Jeg skal få landinspektøren til at lære dig at tegne, og jeg og din formynder, herr Hermansen, som her står, vi skal nok sørge for dig for resten. Er du så glad?"

Men lige så stum og undselig, som Johan havde været i sin sorg, da han frygtede for læsten, lige så tavs var han også nu i

sin glæde. Når man er rigtig bedrøvet eller rigtig glad, kan man ikke altid hitte på at sige noget.

Den røde mand, som på en vis måde havde fremskyndet Johans lykke, forblev indtil videre hos borgmesteren: og da ingen forlangte ham udleveret, så lod denne oprejse i sin gård en stang med en rund brik foroven og et lille træhus ved foden. I dette boede den røde mand, og kunne, når han lystede, med sin lænke klatre op ad stangen og sidde oppe på brikken; og her fik han i begyndelsen mange besøg af byens ungdom, der da altid trakterede ham med frugt eller brød, og morede sig over hans pudsige manerer og kunster. At Johan og Elisabeth ikke forsøgte sådanne besøg, kan man da nok begribe.

6

En halv snes år efter denne dag, på en smuk søndag eftermiddag i august måned, vandrede en ung, velklædt håndværker ned ad Nykøbings Slotsgade; det var mursvend Johan Svang. På hans højre arm støttede sig en nittenårig jomfru, der var iført en hvid kjole, havde en stråhat på hovedet og pæne små dansesko på fødderne; det var jomfru Elisabeth Hermansen. Alle folk, som mødte dem, vendte sig, og betragtede med fornøjelse det smukke, unge par. Bagefter kom arm i arm Elisabeths forældre; moderen med en strålende kappe på hovedet, faderen med sine stive flipper om de velbarberede kinder. De var alle på vej til borgernes skovbal, som skulle holdes i Systofte skov.

Den gamle Ane sad imidlertid velbehageligt ved sin kaffekop i sit lille kammer i hospitalet, og den røde mand sad i borgmesterens gård og gnavede på en sommerpære.